

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 58 (3504) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Szigorú készségbe helyezték a hadsereget, katonaság őrzi a repülőtereket, kézfegyvereket osztottak ki Irországban a polgári lakosság között

Irország visszautasította Amerika ultimátumát a tengely diplomáciai képviselőinek eltávolítása érdekében — Pénteken újabb légitámadás érte Rómát

Stockholmból jelentik: (MTI) Hull amerikai külügyminiszter — mint a brit hírszolgálat jelenti — pénteken este közölte, hogy Irország visszautasította az Északamerikai Egyesült Államoknak azt a kérését, hogy távolítsa el az országból a tengelyhatalmak konzuli és diplomáciai képviselőit. A jegyzékre adott ir válaszigyűzők kijelentik, hogy az amerikai követelés teljesítése az első lépés lenne a háború felé, az ir kormány nem teljesítheti az amerikai javaslatot, hacsak nem akarja teljesen elárulni demokráta küldetését. Az ir semlegesség — mondja az ir jegyzék — a nép és a parlament egyöntetű akaratát testesíti meg. Befejezésül megemlíti a jegyzék, hogy Nagybritannia tudomására hozta az ir kormánynak, hogy helyesli Északamerika kezdeményezését.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Dagens Nyheter londoni tudósítójának az ir-amerikai jegyzékváltásról szóló tudósításából kitűnik, hogy Amerika és Anglia azért szánta el magát a diplomáciai lépésre, mert attól tart, hogy Irországból értesülések jutnak külföldre a második harcra vonatkozóan.

Zürichből jelentik: (MTI) Amerika és Irország tárgyalásáról a Daily Express mint Londonból jelentik, ezt írja:

De Valera egyáltalában nem igyekezett leplezni keserűségét. Hosszasan nyilatkozott az Irországgal szemben érvényesített katonai fenyegetésről és gazdasági nyomásról, majd azt mondta, hogy mint keresztény fatalista olyan ember, aki csak egyszer halhat meg. Amikor átnyújtották neki a jegyzéket, hangozlatta, hogy az nem más, mint ultimátum. Még aznap szigorú készségbe helyezték az ir hadsereget, a re-

pülőtereket katonaság őrzi, a katonai szempontból fontos helyeken katonai őrszemek állanak és a polgárság tagjai között kézi fegyvereket osztottak ki. — Másfelől az amerikai vádaskodásra kijelentette, hogy külügyminiszteri minőségben személyesen kötelezettséget

vállal arra, hogy a második harcér tárgyában Irországon keresztül nem szivárognak ki semmiféle hírek. Megígérte, hogy minden intézkedést megtesz és személyesen vállalja a felelősséget arra az esetre, ha valami kifogásolható történnék.

Újabb sikereket értek el a német tengeralattjárók

Berlinből jelentik: (MTI) A német tengeralattjárók — mint az Interinf jelenti — újabb sikereket értek el. Az Északi, az Atlanti és a Földközi tengeren a szövetségese hajókaravánok bizto-

sítása, valamint az ellenezős tengeralattjáró vadászcsapatok elleni harcban összesen 14 kísérő rombolót és egyéb biztosítóhajót süllyesztettek el, azonkívül lelőttek három repülőgépet.

Lemondott Törökország londoni nagykövete

Ankarából jelentik: (MTI) Orbay, londoni török nagykövet lemondott állásáról. Lemondása kétségtelenül összefüggésben áll az angol-török feszültséggel. Ankarai politikai körökben úgy tudják, hogy a londoni nagykövetségi állás legesélyesebb jelöltje Ünaytin volt budapesti követ, akit a múlt nyáron ne-

veztek ki római nagykövetté.

Ankarából jelentik: (MTI) A Tan című politikai napilapot bizonytalan időre betiltották. A Tan külpolitikai tekintetben szélsőbaloldali lap volt és közismerten oroszbarát irányzatú. Betiltásának oka nyilvánvalóan kommunista-szellemű beállítottsága volt.

Péter király ellen és Tito mellett tüntetett a londoni délszláv szervezet

Stockholmból jelentik: (MTI) Aból az alkalomból, hogy II-ik Péter Londonba érkezett, az Angliában mezelepedett jugoszlávok közül — mint a Svenska Morgenbladet jelenti — többen Londonba utaztak. Köztük van Szimovics tábornok is. Az Angliában élő délszlávok jórésze Titó-barát és a

londoni hírverésük is ilyen szellemben működik. A brit kormány még nem foglalt véglegesen állást.

Londonból jelentik: (B. T.) Péter király Londonba érkezése számos tüntetésre vezetett a londoni délszláv szervezetekben. A délszlávok egyesült bizottsága, amelynek Furlan dr az elnöke nyilatkozatot tett közzé, mely megállapítja, hogy Puritanok és tarsainak nincsen joguk Jugoszlávia nevében beszélni. Hangoztatja azután, hogy Jugoszlávia ügye csak az ideiglenes Ribar kormánnyal és Tito haderejével egyetértésben oldható meg. Hatar zottan elutasítja azt a tervet, hogy a Puritan kormány katonai bizottsággal helyettesítse. A Tito és Mihajlovics közötti tárgyalások híre egyáltalán nem felel meg a valóságnak. Mihajlovicsot a nyilatkozat az ellenség zsoldjában álló árulónak minősíti és végül felszólítja a szövetségeseket, vonják meg emeletesüket a kairói kormánytól, mely hűbéres ismerjek el Ribar kormányt.

Badoglio elégedett az amerikai és angol felvilágítással

Nápolyból jelentik: (MTI) A Badoglio kormány minisztertanácsa után Badoglio így nyilatkozott: Teljesen kielégít az a felvilágosítás, amelyet az olasz hadihajók átadásának ügyében Rooseveltől és Churchilltől kaptunk. Ez a felvilágosítás eloszlatja a sajtójelentések alapján bennünk kialakult benyomást, tudniillik azt, hogy az egész olasz hadi kérdését eldöntötték anélkül, hogy a tengelyellenes olaszokat megkérdezték volna. Hajlandók vagyunk minden

a Németország elleni harcba bevetni de meg kell érteni, hogy súlyt helyezzünk a saját fegyvereinkkel való harcra.

Chiasoból jelentik: (MTI) A római rádió jelentése szerint Rómát pénteken újabb légitámadás érte.

Zürichből jelentik: (MTI) Chiasoból jelentik, hogy pénteken délután Róma fölött szövetséges bombázók több hullámban szálltak el. Sok ház elpusztult és a légitámadásnak a polgári lakosság körében sok áldozata van.

Szociáldemokrata kijelentések és a kereszténység

Ujabb többször hallunk arról, hogy a szociáldemokrácia igyekszik megbékélni a kereszténységgel. Arról is hallottunk, hogy egyik-másik helyen buzdítja a párttagokat, hogy vegyenek részt a keresztény egyházak egyházközönségi életében. Tildy Zoltán is kénytelen volt kitérni a Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt nagyválasztmányi gyűlésén a kérdésre. Igyekezett megnyugtanni a kisgazdákat, hogy a szociáldemokratákkal való összehozóvetkezés nem érinti a falusi nép vallási meggyőződését, mert ő tárgyalt e kérdésről a szociáldemokrata párt vezetőségével. De iktassuk ide Tildy Zoltán nyilatkozatát, amelyet a szociáldemokratákkal történt összefogásról mondott: Mind a két párt az utolsó betűig fenntartotta és fenntartja a maga programját. A programunkat — mondotta Tildy Zoltán — az együttműködés semmiképpen nem érinti. A magántulajdon kérdéséről a szociáldemokrata párt vezetőségével tárgyalván, kijelentették, hogy ők a magántulajdon ellen agitációt nem folytatnak. A szociáldemokrata párt azt is helyesli, ha tagjai résztvesznek az egyházak demokratikus életében.

Mi azonban nem látjuk ilyen egyszerűnek és megnyugtatónak az ügyet, sőt egyenesen veszélyesnek tartunk ilyen nyilatkozatokat. A népet akarja ezzel a szociáldemokrata párt elkábítani. Nagyon jól tudja a párt vezetékara, hogy ma nem mehet a nép közé régi módszereivel, nem támadhatja büntetlenül az egyházakat, mégpedig azért nem, mert minden egyház kebelében elmélyült a háborúutáni időkben a vallásos érzés. Ma nem lehet tömegeket azal megnyerni, hogy izgatunk a keresztény egyházak vezetői ellen, vagy kifigurázzunk vallásos szertartásokat. A magyar nép nagy tömege általában együttérző egyházával és azt is látja, hogy a nemzetnek nem tesz jó szolgálatot az, aki ledönti az emberi szívekben az Isten trónját. Sőt ma már látjuk, hogy egész közéletünknek még mélyebbre kell hatolnia a kereszténység talajába. Nem tartjuk olyan szűk látókörűnek a szociáldemokrata párt vezetőségét, hogy ne látna a helyzetet. A cél érdekében tehát ma feltétlenül meg kell alkudnia a körülményekkel. Ezt annál is inkább állíthatjuk, mert a múltban már számtalan ilyen példát láthattunk a szociáldemokrata módszer alkalmazásában.

Nemrégiben ismertettük Milotay István kitűnő könyvét. Ebben a kiváló publicista is említést tesz arról, hogy a szociáldemokrata párt bámulatosan tudott alkalmazkodni a vallásos érzékenység szempontjaihoz. Ahol ott voltak a hit kötelekei, ott nyitottak szembehelyezkedik az egyházakkal. Ahol pedig úgy érzi, hogy a szociális és gazdasági megpróbáltatások dacára, a hívők lelke még mindig a magasban keresi a vigasztalást, ott a párt óvatosan együtt úszik az árral, ilyen helyeken a Bibliából igyekszik kiolvasni a lázadás jogát. Sőt meg-

emliti a könyv, hogy Sárospatakon és környékén Biblia-olvasó társulatokat szervezett egyszer a párt, amelyeket a budapesti és megyei pártszervezet irányított. De nem látszott meg az emberekben, hogy a Bibliát olvasták volna, a tiszteletes urral szemben tiszteletlenül viselkedtek, templomba nem jártak, a templom és a feszület előtt kiköptek.

A mult nem ad számunkra semmiféle biztosítékot, hogy elfogadjassuk a szociáldemokraták udvarlását a kereszténység felé s a jelen sem győzött meg bennünket erről. Nem is lehet, hiszen elvi, világnézeti ellentét van a szociáldemokrácia és a kereszténység között. Nem az számít, hogy náluk is van esetleg több hívő keresztény. Ezek nem gondolkodnak meg a szociáldemokrácia mélyebb világnézeti gyökereit, őket talán csak az a szociális program érdekli, amelyet a szociáldemokrata párt hangsúlyoz. Azonban nem szabad Eszau módjára egy tál lencséért eladni örökségünket és áruba bocsátani kereszténységünket. A szociális programért nem kell a kereszténységnek a szociáldemokratákhoz mennie. Vannak nekünk megfelelő keresztény irányú munkásegységeink. Ezek munkáját nem szabad elhomályosítani s nem engedjük, hogy azt az igyekezetet és eredményt elhallgassák, amellyel ezek küzdenek a munkásérdekekért. Hogy a munkásság meg van elégedve a keresztény munkásegységekkel, mutatja az a sok tüntetés, amellyel a szociáldemokrata szerveződések találkozhatnak a keresztény munkások között.

De még szeretnénk felhívni a figyelmet arra a körmondfont válasza, amelyet a szociáldemokraták adtak Tildy Zoltánnak. Mit is mondtak a magántulajdonról? Azt, hogy az nem folytatható az államot ellene. Mi ehhez hozzászólni, merjenek csak most agítani ellene! Szóval kijelentésük nem sokat jelent. A másik kijelentés is nagyon különös: helyeslik, hogy részt vesznek a párttagok az egyházak demokratikus életében. Teljesen felesleges ezt hangsúlyozni. Az egyházak nem politikai jelszavak szerint mérnek az egyház életét, Krisztus rakta le az életüknek irányát és abban nem lehet válogatni politikai jelszavak szerint. És nem lehet válogatni abban sem, hogy megfelel-e valamilyen vallásos előírás a párt törvényeinek és programjának, mert minden párttörvényen felül az életben első sorban a vallásnak kell elvinnie a döntőszót. Erről nem is lehet vitázni, mert az Irás is azt mondja: Inkább kell engedelmeskedni az Istennek, mint az embereknek. (V. J.)

Az állami kórházból ellopott fehérmemük ügye a törvényszék előtt

Nagyvárad, márc. 11. Bodnár Árpád, 30 éves biharpüspöki lakos, az állami kórház volt mütöse, ebben a minőségében több kórházi fehérmemüt, kötszert, orvosi gumikesztyűt és fehér vászonköpenyt lopott el. Emiatt a törvényszék négyhónapi fogházra ítélte és büntetését már ki is töltötte. Az ügyből kifolyólag most Rácz Jánosné, Rácz János, Németi Györgyné, Szalka Zsigmondné biharpüspöki és Bodnár Borbála barkányi lakosok orgazdaság címén kerültek bíróság elé, azért, mert — a vádrat szerint — Rácz Jánosné a Bodnár által ellopott dolgokból többet a házában tartott, egy kórházi lepedőből Németinével a férjének két inget varratott, aki azokat viselte is s a többiek is részben rejtgettek, részben megvásárolták a lopott holmik egyikét-

Felhívás Nagyvárad közönségéhez

A háború ötödik évében sok magyar testvérünk van abban a helyzetben, hogy textiláruk hiányában nem tudják magának vagy gyermekének a szükséges ruháneműről gondoskodni.

Ezt Nagyvárad társadalma nem nézheti tétlenül és fel kell ébrednie a társadalom minden tagjában, az eddiginél is nagyobb eszelekvő együttérzésnek, hajban levő testvérünk iránt.

Nemzeti létünk eddigi történelme azt mutatja, hogy hajbajutott testvérét a magyar mindenkor segítette. Ez most a belső front parancsa is, mert a nehézségeket mindenkinek, minden körülmények között egyformán kell viselnie. Ezért mindenkinek adakoznia kell annak számára, akinek nincs, mert Nagyváradon nem lehet ruhátlan, vagy teljesen lerongyolt ruhájú egyetlen hadbavonult hozzátartozója, vagy egyéb nehézségek miatt textilanyagot beszerezni nem tudó szegény ember.

Tudjuk, ma mindenkinek kevés van, most abból a kevésből kérünk azok részére, akiknek ügyszólván semmiük sincs.

Ruhát a ruhátlanoknak!

Ruhát! Fehérmemüt! Cipőt! ezt kéri követeli, sürgeti tőlünk a testvéri lelkiismeret hangja.

Nem rongyot! Nem alamizsnát!

Nem nyugtathatja meg senki lelkiismeretét azzal, hogy felesleges rongyoktól kívánva megszabadulni, mert ez megafázás az adakozóra is.

Egy ruhadarabot adjunk, de jót: ha rongyos, foltozzuk meg, ha piszkos, takarítsuk ki.

Mindenki készítse elő jó szívvvel adományát mert a társadalmi egyeteket vezetői továbbá leventék és cserkészek március hó 15—24. között a hához mennek.

Mindenkét készítesse elő jó szívvvel adományát mert a társadalmi egyeteket vezetői továbbá leventék és cserkészek március hó 15—24. között a hához mennek.

Mindenkit nyilvántartunk, azt is aki ad, azt is, aki nem ad.

Pérez a gyűjtőknek nem adható, mert nem pénzre, hanem ruhára, fehérmeműre és cipőre van szükség. A gyűjtő nem is fogadhat el pénzt.

Bizunk abban, hogy Nagyvárad egész társadalma, mint mindig, úgy most is megérti az idők szavát és testvérünk természetbeni adományával is segítségére fog sietni.

Nagyvárad, 1944 február 24-én.

Dr. Hlatky Endre sk. Dr. Soós István sk.
főispán. polgármester.

Ezidén is igyekeznek 40 családi házat felépíteni a nagyváradai Közjóléti Szövetkezett

Nagyvárad, márc. 11. A városi Közjóléti Szövetkezet szombaton délelőtt a polgármester elnöklésével igazgatósági ülést tartott. Az ülésen megbeszéltek a szövetkezet 1944. évi üzlettervét, amelynek leglényegesebb része az, hogy a Közjóléti Szövetkezet az idén is, mint az elmúlt évben, igyekezni fog felépíteni 40 családi lakást.

Foglalkozott az igazgatóság az 5 holdon aluli zsidó ingatlanok kérdésével, amelyeket tudvalevőleg tavaly kismembereknek adott használatra a szövetkezet. Az igazgatóság megbízta Orbán László hegybirtó és Hankovits György szövetkezeti igazgatót, állapítsák meg, hogy a juttatottak kellőképpen művelték-e meg a nekik juttatott földeket. A kiküldöttek most előterjesztették jelentésüket, amely szerint a juttatottak mind lelkiismeretesen és elég szakértelmel művelték meg, illetve használták ki a nekik használatra juttatott földeket és gyümölcsösöket. Ennek alapján az igazgatóság kimondta, hogy az összes juttatottakat ebben az évben is meghagyja a kérdéses ingatlanok birtokában. A bérösszeg a folyó évben a szőlőkre nézve holdanként 150 pengő, a gyümölcsösökre nézve pedig holdanként 70 pengő lesz.

A szövetkezet igazgatója jelentést tett az idei építkezések anyagának beszerzéséről s az igazgatóság megelégedéssel vette tudomásul, hogy ez az anyagbeszerzés nagyrésztben már megtörtént.

A Horthy István-telepre vonatkozólag dr. Csetényi tisztiorvos jelentette, hogy a tisztiorvosi hivatal meghonosította ezen a telepen a helyszíni orvosi tanácsadás rendszerét. Minden két hétben a tisztiorvos kiszáll a telepre és elvégzi az orvosi tanácsadás munkáját, aminek máris szép eredményei mutatkoznak.

Végül hitelkérdésekkel és esekélyebb jelentőségű ügykezelési kérdésekkel foglalkozott az igazgatóság.

Kuthy Dezső balassagyarmati lelkész leit az új dunáninneni evangélikus püspök

A Budapesti Értesítő jelenté: Pénteken délelőtt bontották fel a dunáninneni evangélikus egyházkerületi közszékhelynek az új püspökre beküldött szavazatait, 96 szavazattal 91 Kuthy Dezső egyházkerületi főtitkár, balassagyarmati lelkipásztorra esett. Kuthy Dezső 56 éves és az elmúlt évben választották meg balassagyarmati lelkészé.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Szerencsés szerelmesek.
BELVAROSI: Szováthy fva.
CASINO: Hat hét holdogság.
KORONA: Tonelli.

Különös baleset a Kolozsvári úton

(Nagyvárad.) Rejtélyes körülmények között történt tegnap délelőtt 10 óra tájban egy utcai baleset. Micsuk József 20 éves fiatalember a Kolozsvári-utcán haladt, miközben golyósvítás hangjára lett figyelmes. Néhány pillanat múlva megdöbbenve látta, hogy tenyere véres.

Azonnal besietett a közelben lévő zsidó kórházba, ahol az orvosok kimosták és bekötötték sebeit, amelyről megállapították, hogy a golyó horzsolása okozta.

A különös baleset ügyében a rendőrség bevezette a vizsgálatot.

Kossuth-emlékművet rendeznek az ország valamennyi közép- és népiskolájában

A MTI jelenti: Szinyei-Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter a nemzetvédelmi miniszterrel egyetértve elrendelte, hogy a hatáskörébe tartozó valamennyi állami népiskolában a tanítók, illetve tanítónők március 20-án, Kossuth Lajos halálának 50-ik évfordulóján a tanítás alatt szánjanak egy órát Kossuth emlékének. Elrendelte, hogy valamennyi állami közép és középfoke iskolában a tanári testület és az ifjúság március 20-án a tanítás idejének utolsó két órájában tartson közös emlékművet Kossuthról. A vallás- és közoktatásügyi miniszter hasonló értelmű intézkedésre kérte fel az egyházi főhatóságokat, valamint Karpátja kormányzó biztosa.

Március 25-én és 26-án országos szabókongresszus lesz Budapesten

Budapestről jelenti: A Keresztény Iparosok Országos Szövetségének vezetői már az elmúlt hónapokban tervbe vették egy országos szabóipari kongresszus megtartását. A kongresszus előkészítő bizottsága a kongresszus idejét március 25. és 26. napjaira tűzte ki.

A március 25-i nap inkább az előkészületi értekezlettel fog eltelni, míg a tulajdonképpeni kongresszus napja március 26 lesz. A szabóipari találkozót, melyen a szabóipar időszerű kérdéseit beszéljük majd meg, a Zenekadémia nagytermében tartják és azon előreláthatóan a vidék minden számottevő szabóiparos részvesz.

Gondoltak a kongresszus megszervezői arra is, hogy a szakmai tanítás céljait is szolgálják. Ennek érdekében határozták el, hogy a kongresszust szabóipari kiállításal kötik egybe. A kiállításnak külön érdekessége lesz, hogy bemutatják a különleges eljárással, műanyagból készült ruhadarabokat.

Kávéházakban és vendéglőkben kártya Magyar Lapok st.

Kirovográdnál, Jampoljnál és Sepetovkánál fokozódott az elhárító csata hevessége

Nehéz harcokban feladták a németek Umany városát

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: Egy tengeralattjáró vadászunk a Fekete-tengeren elsüllyesztett egy szovjet tengeralattjárót. Krivoj-Rogtól dényugatra tovább tartott az erős ellenséges nyomás. Lendülettel ellentámadásaink közben több helyen visszavertük a szovjet harceszereplőket és erős szovjet alakulatokat semmisítettünk meg vagy vertünk szét. Kirovográdtól dényugatra, Jampoljnál, Zvenyigorodkánál és Sepetovkánál fokozódott az elhárító csata hevessége. A szovjet csapatoknak csak egyes szakaszokon sikerült tért nyerniük. Nehéz harcokban feladtuk Umany városát. Ezen a területen tegnap 92 szovjet páncélost pusztítottunk el. A középső szakaszon csupán helyi jelentőségű harcokra került sor. A novoszki szakaszon megműsítottuk az ellenségnek csatapultól és páncélosoktól támogatott támadását. Ezekben a harcokban 92 szovjet páncélost pusztítottunk el. A helyi betöréseket azonnali ellentámadással felszámoltuk, vagy elreteszeltük. A haditengerészet egységei Narvánál a

légvédelmünkkel együtt egy Tallin ellen intézett szovjet repülő-támadás elhárítása alkalmával 21 szovjet bombázót lőttek le.

Az északamerikai légierők március 9-én a déli órákban újabb terrortámadást intéztek a birodalmi főváros ellen. Az erős elhárító tűz szétszórta a támadó kötelékeket és megakadályozta a központosított támadást. Az ellenséges gépek a zárt füst- és felhőréteg védelme alatt romboló- és gyújtóbombákat dobtak különböző lakónegyedekre és a város szélére. — A bombák károkat okoztak a lakosságban veszteség volt. Az ellenség ezen kívül célzás nélkül robanó- és gyújtóbombákat dobott több nyugati- és északnémetországi helységekre is. Minthogy a körülmények az elhárítás szempontjából különösen kedvezőtlenek voltak, a légvédelem csupán 9 ellenséges repülőgépet lőtt le. A péntekre virradó éjszaka brit zavaró repülőgépek bombákat dobtak nyugatnémetországi helységekre. — Március 1-től 10-ig kereskedelmi tengerészetünk fedélzeti fegyverei és a haditengerészet légvédelmi ütegei 25 ellenséges repülőgépet pusztítottak el.

Tarnopolt rohamozzák a szovjet csapatok

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti a keleti arcvonal déli szakaszáról: A keleti arcvonal déli szakaszán csütörtökön is a kirovográdi tömegtámadás adta meg a harc képét. Zvenyigorodka mellett és Sepetovkától délre a bolsevisták tömegtámadásai igen nagy veszteségük mellett mégis megüszültek. Ezzel szemben Proszkurovól északra néhány km-nyi teret tudtak nyerni. A többórás ekkeseredett küzdelem után a németek kénytelenek voltak Uman városát átengedni nekik. Ebben a csatában az oroszok 84 harcokcsót veszítettek. A bolsevisták több ízben megpróbálták rohammal bevenni Tarnopolt városát, de erőfeszítésük a város északi és északkeleti részén, rendkívül nagy, véres veszteségük mellett összeomlott.

A keleti arcvonal déli szárnyán a másik támadási sulypontra csütörtökön is Krivoj-Rogtól dényugatra eső térségben volt, ahol a bolsevistáknak az előbbi napon keskeny helyen sikerült a német vonalat felszakítani és gépesített erővel Novij-Bugig előretörniük. Erőfeszítésüket, hogy súlyos támadással a betörési hely két szárnyán kinyomják és felgöngyölítsék, csütörtökön is nem csökkenő hevességgel folytatták. Az itt álló német gránátos és vadászhadosztályok azonban hidegvérrel elhárították a bolsevisták szünet nélküli támadásait.

Stockholm. (MTI.) A keleti arcvonal a szovjet törekvések központja-

ban a déli szakasz két sulypontja áll. Az egyik Krivoj-Rog térsége — a német állások keleti szárnya, a másik Sepetovka térsége — a német nyugati szárny. Keleten a szovjet célja a német védelmi vonal behorpasztása, nyugaton a lemburg—odesszai vasútvonal kézrekerítése. A krivojrog-i betörési hely nyugati és déli szakaszán sikerült a bolsevistákat visszavetni. A nyugati szárnyon a szovjetnek sikerült mintegy 40 km szélességben átépíteni a lemburg—odesszai vonalat és egészen Tarnopolig jutott előre, ahol utcai harcok folytak, a németek azonban Tarnopolt és a vasútvonalak lengyel területre eső szakaszát ismét megtisztították. Mint német katonai körökben megállapítják, a helyzetben mindkét részről álbhatnak be változások, a válság azonban — amennyiben jogos ez a kifejezés — már elmúlt.

A déli arcvonal-szakasszal szemben a középső és északi szakasz a helyzet szilárdsága jellemzi.

Churchill tábornok a szövetséges csapatok parancsnoka Lissa-szigetén

Berlinből jelentik (MTI.): Az Interinf jelenti az olaszországi harcok helyzetéről: Az olaszországi arcvonalak helyzetét a már több nap óta tartó harc szünettel lehet jellemezni. A tüzérségi teheresség ugyan egyes szakaszokon kü-

nösen a partraszállási hidőknél igen élénk volt. Ellentétben a néhány nappal ezelőtt elhangzott felfogással, most német részről arra a meggyőződésre jutottak, hogy azok a nehéz hadmozdulatok, amelyek az angol-amerikai vonalak mögött megfigyelhetők, nem annyira az inváziós csapatok új támadási szándékára mutatnak, hanem inkább arra, hogy a angol-amerikai számára sürgősen szükségesnek látszik az elmúlt héten elszennvedett rendkívül súlyos és véres veszteségek után, a megvert kötelékek azonnali kiegészítése. Igen valószínűnek tartják, hogy a közeljövőben az arcvonal déli szakaszának egyes pontjain újból harcra kerül sor.

A Lissa-szigetén lejátszódó eseményeket nagy érdeklődéssel kísérik. Néhány nappal ezelőtt ideérkezett Randolph Churchill, brit tábornok és mint közlik, átvette a szövetséges csapatok parancsnokságát. Hogy a szigeten található két-

ELADÁSI HIRDETÉMÉNY

A Kolozsvár és Vidéke Kereskedőinek Egyesülete a tulajdonát képező **fűszerkereskedői üzletberendezést** eladja. A berendezés **tölgylából** készült és kitűnő állapotban van. All: 1 darab 11 m. hosszú vitrines áruszekrényből, 1 drb. 9 m. hosszú pultból és 1 drb. 3 m. hosszú pultból. Érdeklődők a berendezést megtekinthetik munkanapokon 9-1-ig és délután 4-8-ig az Egyesületi Hunyadi-ter 18. szám alatt lévő helyiségében. — Ugyanott érvevonatkozó mindennemű felvilágosítás megkapható.

ezer ember között ott van-e Tito is, az majd később fog eldőlni.

Mindenesetre Churchill tábornok parancsnoksága alá tartozik néhány amerikai és brit harceszereplő, melyek összesen 1500 embert foglalnak magukban. Ezeknek a kötelékeknek minden valószínűség szerint elsősorban az a feladatuk, hogy a szigetet, mint utánpótlási támaszpontot, biztosítsák és a Tito-bandák részére a szigeten felhalmozott angol-amerikai hadianyagra ügyeljenek. Mivel itt kifejezetten különálló kötelékekről van szó, azzal lehet számolni, hogy „commandó rajtaütéseket” kísérelnek meg a Dalmát szigeteket és a dalmát partvidéket egyes pontjain.

Török lapok az angol-török bizalmi válságról

Ankara. (MTI.) Finnország helyzete, a horzalmas légiháború, a Szovjet ukrajnai előnyomulása, az angol-szászok elleni olajvita, a kairói jugoszláv kormány válsága és minden egyéb világesemény még mindig háttérbe szorul a török sajtóban, mert a vezércikkek szakadatlanul az angol-török feszültség okait vizsgálják és különféle oldalról világítják meg az angol-török bizalmi válságot.

Menemendzsoğlu külügyminiszter legutóbbi sajtóértekezlete óta a vita hangja csillapodott, de a török álláspont változatlan. **Törökország nem akarta magát minden áron kivonni a háborúból.**

A török sajtó rámutat arra, hogy Ankara teljesen megőrizte nyugalmát, mindig éber és realista marad a világválság közepette. Utalnak arra, hogy az egész vihar az angol lapok közleményei nyomán támadt, mivel semmiféle nézeteltérés nincsen a londoni és ankarai kormányok között. Churchill résztvett a Londonban idő-

ző török orvosi küldöttség tiszteletére adott ebéden. Az angol-török barátság és szövetség lényegére nézve különben sines ellentét, csak a szerződés kötelezettségeinek teljesítéséről támadt nézeteltérés. Az angol lapok jelentették, hogy Anglia megszüntette a hadianyagszállítást Törökországba, de a török kormány erről semmi hivatalos értesítést nem kapott. Nem szabad különös jelentőséget tulajdonítani annak, hogy körülbelül 80 angol technikai szakértő bizonyos feladatának teljesítése után elutazott Törökországból, hiszen továbbra is az angol szakértők ezrei működnek Anatóliában. Török politikai körökben sajnálattal olvassák az angol ajtonak azokat a vádjait, hogy a törökök ellentétben állanak az angol-török szerződés szellemével. Erélyesen hangsúlyozzák, hogy a török nép és a kormány felfogása teljesen egységes. Nincsen arról szó, hogy Törökország minden áron ki akarná vonni magát a háborúból.

Angol-szovjet tervek Németország feldarabolására

Stockholm. (MTI.) A Német TI jelenti: A Német Birodalom szétdarabolására vonatkozó tervekkel kapcsolatban a Times nemrégén ezeket írta:

Moszkvából hír érkezett a német területek elszakítására vonatkozó tárgyalások tervéről. A Szovjetunióban működő „lengyel patrióták” követelik Kelet-Poroszországot, Pommerániát és Felső-Sziléziát egészen az Oderáig. Moszkva magatartása viszont arra mutat, hogy Szovjet-Oroszország adott esetben a maga számára

tartana igényt Kelet-Poroszországra, beleértve Königsberget is. Lengyelországot pomerániai területekkel egészen Stoppmündenig, túl, elégtének ki. London és Washington eddig kevésbé világosan körvonalazott javaslatokat tett. Mindkét fővárosban beszélnek egymásnak ellentmondó tervekről. Kiténik ebből, hogy az angol-szász szövetségesek eddig nem tudtak megegyezni közös javaslatokkal. Ennek oka talán az, hogy még nem ismerik eléggé a végleges szovjet-orosz terveket. Uglátszik azonban

Ma tekintse meg a

HUNGÁRIA

külön termében levő

Képkiallítást!

Csakis elsőrangú márkas festmények és szobrok.

Nyitva vasárnap déli 2 óráig

Művészi élmény! Kétféle vásárlási alkalom!

a terveket két fő gondolat jellemzi: 1. Nagyon messzemenő, legalább 10-15 évig tartó szövetséges ellenőrzés; 2. délnémetországi és talán nyugatnémetországi területek elcsatolása a birodalomtól, hogy ilyen módon figyelemmel lehessenek a Szovjet keleti terveire. Ekként kis Poroszország maradna meg, amellyel más nemzetek könnyen elkészülhetnének. A cikket Németország szétdarabolását ábrázoló térkép egészíti ki.

Amerika szakít Finnországgal, ha nem lép ki a háborúból

Stockholm. (MTL): A Morgens Tidningen jelentése szerint az Egyesült Államok kormánya tájékoztatta Helsinkit arról, hogy megszakítaná diplomáciai kapcsolatát Finnországgal, ha a finnek nem egyeznének meg Moszkvával és nem akarnának kilépni a háborúból.

Helsinki. (MTL): A finn külügyminisztérium felhatalmazta a Finn Távirati Irodát, hogy mint teljesen alaptalan állítást cáfolja meg azt, mint-hogy közölték volna a finn kormánnyal az Egyesült Államok fentebb ismertetett szándékát.

Stockholm. (MTL): Felelős finn körökben — az Afton Blade tudósítója előtt — így nyilatkoztak: Az esélyek aránya most 50 az 50-hez.

Washington. (Bud. Tud.): Az United Press jelentése szerint Wiley köztársasági szenátor a sajtó útján javasolta, hogy ha az oroszok finn területeket anektálnának, akkor az Egyesült Államok kínáljanak fel a kivándorolni szándékozó finneknek menedéket Alaszkában.

Stockholm. (MTL): Az Afton Bladet értesülése szerint a finn választ nem az eredeti formájában adták át Moszkvának, mert svéd közvetítők úgy találták, hogy tanácsos lenne finn részről még bizonyos változtatásokat eszközölni. Az új szöveget azután Stockholm-ban dolgozták ki és előbb visszaküldték Helsinkibe, majd ismét Stockholm közvetítésével tovább küldték Moszkvába. A finn válasz az orosz követelésekkel szemben felhozott ellenvetéseit nagyon udvarias hangon fogalmazta meg s bizonyos magyarázatok, valamint bizonyos tények pontosabb körülírását kérte az oroszoktól.

Péter jelenlétében akariák a jugoszláv kérdést rendezni Londonban

Lisszabon. (MTL): Az angol híroroda szerint Péter király, Purics miniszterelnök és Milicevics miniszter Londonba érkezéséről a News Chronicle közli, hogy szombatra hirtelen összehívták a londoni délszláv bizottságot, amely Tito ideiglenes jugoszláv kormánya mögött áll. A kairói jugoszláv kormánytól független jugoszláv körök nem tartják valószínűnek a két párt kibékülését. Mindenestre hangsúlyozták, hogy Tito meg akarja közeledni a kairói kormány leváltására, amit a kibékülés feltételének tart. Péter király helyzetét pedig a háború után a jugoszláv népek döntésére bízta.

Basel. (Bud. Tud.): A National Zeitung londoni jelentése szerint a most kezdődő tárgyalások célja a jugoszláv kérdés rendezése. Péter királyon kívül előreláthatóan részt vesznek a kairói jugoszláv kormány legbefolyásosabb tagjai és Tito külügyi népbiztos. A közvéleményt előkészítik arra, hogy az angol kormány még határozottabban állást foglaljon Tito mellett, mint ahogy azt Churchill legutóbbi alsóházi beszédében tette.

Új tisztikart választott a Kereskedelmi Csarnok textilszakosztálya

Nagyvárad. Saját tud. A Kereskedelmi Csarnok textilszakosztálya ülést tartott, amelyen megválasztották az új tisztikart.

A választás előtt a megjelentek megvitatták a piaci bódékban áruzó kereskedők helyzetét, akiknek eddig külön szakosztályuk volt. A vita során megállapították, hogy a két szakosztály működése felesleges és több javaslat az egységesítés mellett foglalt állást. Az ülés végül is úgy határozott, hogy kimondja a két szakosztály egyesülését, egységes erővel több eredményt tudnak elérni a keresztny textilkereskedők érdekeinek megvédésében.

Több szakmai kérdés megválasztása után dr. Kalas László főtitkár — akit hosszas harctéri tartózkodása után melegen üdvözölték visszatérése alkalmából — bejelentette a tisztikar megválasztását. E célból jelölő bizottság alakult, majd titkos szavazás útján minden egyes tag szabadon érvényesítette szavazati jogát. A szavazólapok összegyűjtése után dr. Kalas főtitkár felolvasta a legtöbb szavazatot nyert vezetőség névsorát, amelynek eredménye a következő:

Elnök: Lakomcsik Lajos, ügyvezető-elnök Szabados Ernő. Alelnökök: Fleisz Károly és Ginzeri Kálmán, legyűzőkönyvvezető: Horváth Károly, Szakelőadó: ajtorjai Apor György.

Az új vezetőséget Ginzeri Kálmán üdvözölte, majd dr. Kalas László Isten áldását kérte a munkára. Lakomcsik Lajos megköszönte a vezetőség nevében a bizalmat, kérve a tagok további támogatását.

Ezután megalakították a választmányt, amelyben képviselve vannak a nyílt üzlettel rendelkező, valamint a piaci textilkereskedők tagjai is. A választmány névsora a következő: Mészáros Mihály, Sommer Károly, Szabó Ödön, Zöld Magda, Sarkadi Barnabás, Bódi Károly, Földesi, Bíró Endre és Gyéresi György, mindezek a piaci kereskedők részéről. Másrészt: Zsigai László, Rudolf István, Paróczai István, Halászi Erzsébet, Deák Gyula, Iván János, Zámbo Sándorné, Fajzi János, Barabás Endre és Koszta Mihály.

A megválasztott vezetőség azilis tagjai iránt megnyilvánult lelkes bizalom arra enged következtetni, hogy az egységes szakosztály a jövőben igen eredményes munkát fog elvégezni.

Székely művészet Nagyváradon

Nagyvárad, március 11. Érdekes és sok figyelmet érdemlő eseményben lesz része Nagyvárad minden szép iránt lelkesedő közönségének a közeli napokban. A marosvásárheli tanítóképző intézet 60. tagú énekkara, ugyanis a március 16-án Budapesten a Művelődés házában tartott vendégszereplése után ellátogat hozzánk és itt március 18-án szombaton este 7 órai kezdettel a Református Kulturpalotában Székely művészetet ad. Az előadás keretében az énekkar eredeti székely dalokat ad elő, a táncgyűjtés pedig jellegzetes ősi táncokkal szerepel.

Az intézet 300 növendéke közül válogatott 60 tagú csoportja Kocz Lajos igazgató és Kiss Elek intézeti zenetanár vezetésével érkezik Nagyváradra. Az iskola művészi együttesé egyébként országos viszonylatban előkelő helyet foglal el, amit az is bizonyít, hogy a székelyfőváros Művelő-

dés Házában rendezett előadásait után a főváros is meghívta a népes és a maga nemében páratlanul nevezhető művészcsoporthoz, hogy szereplésükkel Budapest közönségét gyönyörködtessék. A sokak előtt teljesen ismeretlen székelyföldi táncok, énekek és zenei motívumok akkor is minden érdeklődést megérdemelnének, ha Nagyvárad közönségét a 22 év megszállás alatti sorsközösség nem forrasztotta volna össze a székely néppel, amelynek most művészi hagyományait és jellegzetességeit élvezheti a pompásnak ígérkező vendégszereplés következtében.

A székely népviseletben felvonuló énekkar március 19-én megkoszorúzza az Országzászlót, majd a rövid ünnepség után visszatáncol a székely fővárosba, ahova minden bizalommal szeretetteljes és őszinte ünneplés emlékével térhet vissza.

Felnőttek osztálya nyílik a nagyvárad m. kir. áll. gépipari középiskolában

A vallás- és közoktatásügyi miniszter az iparügyi miniszterrel egyetértésben f. évf. 110.723. számú rendeletével megengedte, hogy a nagyvárad m. kir. gépipari középiskolában az 1944-45. iskolai évtől kezdődően felnőttek részére külön osztály nyitassék.

Az említett rendelettel a helybeli iparosoknak régebbi óhaja teljesült, ami módot és alkalmat nyújt arra, hogy minden az alatti szakmába vágó iparosokban dolgozó iparos magát tovább művelve az érettségi bizonyítványt s ezzel kapcsolatos jogokat magának megszerezhesse.

A felnőttek iskolája teljesen azonos a gépipari középiskola intézményével, hallgatói csak a kötelező gyakorlatoktól mentesek.

Tartama négy évfolyam s hallgatói

a délutáni órákban 17 órától járnak az előadásokra, naponta 3-4 órában. Az iskola hallgatói így nappal rendezettségüket végezve, kellő igyekezettel kényelmesen elvégezhetik az iskolát is.

A felnőttek iskolájának I. osztályába az a felnőtt férfi vehető fel, aki a közép- vagy polgári iskola IV. osztályát

sikerrel végezte és akinek a kazánkovács, hajó- vagy szerszámkovács, reszelővágó, vas- és fémcsztergályos, vasöntő és fémöntő, szerelő és műszerész- ipar vagy lakatosipar valamely ágazatának önálló üzéséhez a szükséges képe- sítése megvan. Felvehető a segédek vagy olyanok, akik munkakönyvvel leg- alább 3 évi szakmába vágó ipart tudnak igazolni.

Magasabb osztályokba csak a gépipari középiskola alacsonyabb osztályának végzésével lehet feljutni.

A fizetendő tandíjak és egyéb díjak mértéke megegyezik a gépipari középiskola megfelelő díjaival.

Vasónap zárul a grafikai kiállítás

A magyar grafikusok reprezentatív kiállítása vasónap este 8 órakor zárul. A nagy sikerre jellemző, hogy szombaton valóságosan egymásnak adták a látogatók a kilincset.

A kiállítás vasónap megkezdésétől reggel 9-től este 8-ig. Még egyszer felhívjuk olvasóink figyelmét arra, hogy legnagyobb művészeink munkái már 15 pengős áron is kaphatók a propaganda kiállításon, az Ujságíró Otthonban.

Horváth Árpád és dr. Olasz Vilmos kinevezése

Az iparügyi miniszter az Ipartestületi Jegyzői Tanfolyam Felügyelőbizottságának tagjai közé 1944. évi január hó 1-től számítható három évre Nagyváradról kinevezte Horváth Árpádot, a kereskedelmi és Iparkamara miniszteri biztosát, a vizsgálóbizottság tagjai közé pedig ugyanezen időtartamra kinevezte a miniszter dr. Olasz Vilmost, a Nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara főtitkárát.

Felhívás Erdély tanítóinak érdekében

Borza József OTI ellenőr nagyon dícséretes vállalkozást indított el. Vona- ton találkozott Erdély több tanítónőjével, akik arról panaszkodtak, hogy nem tudnak könyvhöz jutni s fizetésük nem engedi, hogy könyveket vásároljanak. A derék tisztviselőnek megmozdult a szíve a szörványokban és elduaszt erdélyi falvakban dolgozó magyar tanítóknak és tanítónőknek akart segíteni. Megígérte nekik, hogy elküldi számukra saját könyveit és ismerősseitől is kér. Az ígéretet tett követte. S azóta egymásután küldi a könyveket, amelyeket megkárított pénzén vásárolt, vagy amelyeket jóakaratu emberek adnak számára. A propaganda minisztérium is felhívta már dícséretes kezdeményezésére és huzdította a további munkára. Most itt van városunkban Borza József hivatalos kiküldetésben. Kéri, hogy juttassanak könyveket az OTI pénztárához, hogy együttes erővel segíthessenek a magyar élet napszámosságának, az elhagyott kis erdélyi falvak tanítóinak és tanítónőinek a támogatására.

MAGYAR ERŐ

A világ eseményei képekben

Ara 40 fillér.

Kapható a MAGYAR LAPOK árusainál

XII. Pius pápa öt éve kormányozza Szent Péter hajóját

Az „igazi római” ünnepli ma az egész világ

A Magyar Kurir jelenti: Március 2-án volt öt esztendeje annak, hogy az 1939 február 10-én elhunyt XI. Pius pápa helyébe, a konklávéba összegyűlt 62 bíbornok, köztük Serédi Jusztinián bíbornok, Magyarország hercegprímása, — a bíboros testületnek akkor élő valamennyi tagja, akik közül távoli világ-részekből egyesek repülőgépen, sőt az egyik amerikai bíbornok a kormány által rendelkezésre bocsátott hadihajón érkezett — az előírt formák szerint, a harmadik szavazási menetben megválasztotta az új pápát. Ez Páceli Jenő volt, aki akkor a bíboros államtitkár, az Anyaszentegyház camerlengója, főkamarás mestere, (aki a székesédes ideje alatt bizonyos vonatkozásban a pápát helyettesíti) és a Szent Péter bazilika főpapjának tisztét töltötte be. Különös véletlen volt, hogy ez az akkor szintén csüörtökre eső márciusi nap, amelyen az Örökvárost és a Szent Péter teret teljesen megtöltő tömeget ragyogó tavaszi napfény árasztotta el, egyúttal az új pápa születésnapja is volt. Mert ez az „igazi római”, ahogy a rómaiak szokták mondani, Rómából való római pápa 1876-ban született. Még pedig ott a régi pápai városrészben, olyan családból, amelyik hosszú idők óta volt ebben az ágában római és melynek tagjai, mint az új pápa atyja is, aki a konzistoriális ügyvédek testületének dékánja volt, szoros összeköttetésben állott a Szentzsékkal. A család neve a „Pace”, béke szóból származik és ez is egyike az érdekes véletleneknek. Elődjének, XI. Piusnak halálának utolsó szavai ezek voltak: Pace... Pace... Pace és az új pápa jelmondatául ezt választotta: Opus Justitiae Pax, az igazság műveléséből származik a béke.

XII. Pius pápa Rómában végezte tanulmányait, azután a pápi pályára lépett és a Gergely egyetemen szerzett diplomát. 1899 április 2-án, húsvét vasárnapján szentelték pappá és Róma legnagyobb Mária templomában mutatta be első miséjét. Mindjárt utána a pápai államtitkársághoz osztották be gyakornoknak, ahol azután egyre magasabb hivatalokat ért el. Nagy nyelvtudása is segítette abban, hogy különböző pápai diplomáciai missziókban vett részt és nemsokára az államtitkárságnak államtitkárára lett és a világháború alatt, 1917-ben XV. Benedek pápa müncheni nunciussá nevezte ki. Itt igen fontos munkaköre volt ezekben a nehéz időkben és mikor Münchenből Berlinbe helyezték át a bajor konkordátum megkötése után, sikerült megkötnie a konkordátumot Poroszországgal is. Ennek a fontos munkának elismerésül XI. Pius pápa 1929-ben bíbornokká nevezte ki. Tituláris temploma a Szent János

ról és Pátról nevezett őskeresztény kor-szából származó római templom volt a Coelius hegyen, amelynek bíbornokai közül előtte már 8 került a pápai székekbe közöttük az angol VI. Hadrián, akit 1522-ben választottak meg és az utolsó nem olasz származású utóda volt Szent Péternek. Egy évvel később a nyugatlombavonuló Gasparri Péter bíboros államtitkár örökébe lépett és ezt a tisztet 9 esztendőn keresztül vezette. Államtitkári működése alatt egymásután jöttek létre újabb konkordátumok, de ezenkívül valóságos utazó misszionárius lett az egyházi diplomáciának és képviselte a pápa személyét külföldön fontos alkalmakkor összesen 12 államban, nemcsak Európában, hanem más világ-részekben is.

Ebben a minőségben járt, mint a pápa legátusa és képviselője az Eucha-

risztikus Világkongresszus alkalmából nálunk Magyarországon is. Felejthetetlen emlékeket hagyott maga után. Megnyerő egyénisége, közvetlen kedvessége, az az igyekezete, hogy minél jobban megismerje Mária- és az országát, amelynek népét, ha csak néhány szóval is, magyarul üdvözölte, a Szent Jobb körmentben való részvétele, a Szent Korona előtt való hódolata az egész magyarság lelkében kitörölhetetlen emléket hagyott.

De amint beveste emléket a magyarság szívébe, úgy beveste a pápai székből gondolatainak nagyságát az egész emberiségbe is. Nem sokkal megválasztása és 1939 március 12-én történt megkoronázása után kezdtek gomolyogni az új világháború felhői a pápának fel kellett emelnie szavát a fenyegető veszedelemmel szemben. Minden fáradoz-

sa hiábavaló volt és azóta is hasztalan hangzottak el intó és figyelmeztető szavai különösen karácsony rádiószózatában, a világháború tovább dühöng és a pápa intószavai mellett nem tehet mást, csak imádkozik azért az igazságos békéért, amelyet neve és egész élet felfogása hirdet. (M. K.)

Egy rábaközi kis falu a hírnév szárnyán

Rábaköz Magyarország egyik legtermékenyebb és egyúttal egyik legműveltebb vidéke. A vonaton találkoztam ösze Szabó Istvánnal. Rábaköz kis falujának, Farádnak plébánosával. A pesti lapok az elmúlt év folyamán többször írtak erről a rábaközi faluról s ezért örömmel ragadtam meg a kedvező alkalmat, hogy elbeszélgessek a derek magyar lelkipásztorral, akinek minden gondolata az, hogy népében szunnyadó értékeket felszínre hozza és megmutassa a magyar gazda kiváló képességeit. Farád nevét a passió játékok kapták hírnév szárnyaira. Most is a passió játékok ügyében utazott a plébános hűséges munkatársával, Tocsik Antal közigazdasági egyetemet végzett kereskedővel. A nagyhat szerdáján ugyanis Budapesten a Magyar Művelődés Házában előadják a farádiak a passiót, amelyet immár a fogalomra vált „Farádi passió” néven hirdetnek a fővárosban.

Mesze esik tőlünk a kis Rábaközi község, de mégis érdemes vele foglalkozni, mert éppen benne látjuk igazolva azt, hogy a magyar gazda nagy dolgokat tud alkotni, ha megértő és a népiért rajongó vezetők állnak mellette. Ismeretes a magyar gazda szegénysége az összeomlást követő években. Farádot sem kímélte meg a nyomorúság. Ekkor történt, hogy a község plébánosa, Szabó István, látva a gazdák siralmas helyzetét, meghonosította a községben a kukoricacsuhé-házimunkát. Ebben az időben kezdett a mozgalom falvainkban megindulni. Nagy segítség volt ez Farád lakói számára. Sőt nemcsak Farád élvezte ezt a segítséget, hanem hamarosan áterjedt a szomszédos rábaközi községekbe is a farádi kezdeményezés és a

vidéken mindenki ezzel foglalkozott. Érezhető is volt a mozgalom gazdasági hatása. Csornán. Farád szomszédságában Élő Pál plébános valóságos üzleti zsenialitással hatalmas összegeket biztosított községek számára a kukoricacsuhé háziiparral. Nyáron a mezőn dolgoztak a gazdák, télen pedig behúzódtak házaikba és az egész család készítette a szatyorokat, a kerti bútorokat és egyéb hasznos tárgyakat a csuhéból. De Farád még mást is csinált: művelődni és szórakozni akart. A gazdák vasárnapról vasárnapra egymásután rendezték a műkedvelő előadásokat. S ekkor látzott meg, hogy ebben a rábaközi községben mily sok előrangú tehetség van. Szindarabjaik nemcsak Farádon, hanem az egész környéken nagy érdeklődést keltettek.

A sikerek hatása alatt a plébánosnak eszébe jutott, hogy a tehetséges gardával meg kell jeleníteni az Ur Jézus szenvedésének a történetét. Ennél a népnél majd nem lesz csillogó külsőség, hanem vallásos szívéből fakadó nagy élmény lesz a passió. A gondolatot tett követte. Szabó István hosszú elmélyedése után megírta a megrendítő hatású passiót, amelyhez Tocsik Antal meglhangu kísérő muzsikát írt.

Beszéltem már többekkel, akik többször is megnézték a passiót s a legnagyobb meghatottság ezavaival emlékeznek róla. A környéken a nagyobb városok ismételt meghívták a farádiakat, hogy mutassák be művészetüket. Győrről már négyszer adták elő. Sopronba szintén négyszer kellett felmenniük. A Soproni Magyar Szövetség a soproni magyar értékek megismertetésére egyhetes bemutatót rendez és ezen ismét szerepel majd a farádi passió. mint rábaközi népi érték. Győrről legutóbb a vagongyár kérte fel a farádiakat, hogy a munkások részére a Szabadidő Mozgalom keretében adják elő híres passiójukat. Szombathely is most hívta meg őket. Annyi helyre hívják őket, hogy csupán ezzel foglalkozhatnának. Dehát ez nem lehetséges, mert nemcsak szíveket kell szántogatniok a meghatottság könnyeivel, hanem az édes anyaföldet is.

A farádi passiónak nemcsak művészi hatása van hanem lelki is. Őzönével kapja a plébános a leveleket, amelyek

arról a mélyesleges lelki hatásról számolnak be, amelyet a passió az emberekből kiváltott. De ez nemcsak a plébános elbeszélése. Sőt ő nem is szeret nyilatkozni a sikerekről. Abban a helyzetben voltam, hogy személyesen beszélhettem nagyon sok emberrel, akik már látták. Ők mondják, hogy könnyes szemű férfiak, sőt még katonák is özönével láthatók egy-egy előadás alatt. Sokan vannak, akik vidékről-vidékre kísérik a játékosokat, hogy ismételtel láthassák az előadást. Ha Farádon vannak a passió szereplői, akkor minden vasárnap játszanak és már előre beosztották a községeket, amelyek körmenetben zárandokolnak Farádra a passió megtekintésére.

Egyszerű emberek játszanak csupán, de nagy művészettel. Ötvenkét szereplő közül 49 gazda, kettő pedig iparos, az evangélistát pedig az előbb említett derék kereskedő, Tocsik Antal alakítja.

A szereplő gazdák életében is meglátszik a passió hatása, öntudatosokká lettek, komolyan veszik hivatásukat. Mert ők hivatásnak tekintik, hogy Krisztus életét minél bensőségebben jelenítsék meg az emberek előtt, hogy ezáltal s a szenvedések átélésében a lélek is megrendüljön. Misszió az ő játékaik. Az Ur Jézus meg is jutalmazta a jóságos, egyszerű farádi művészeket. Javarésben a passió jövedelméből gyönyörű kultúrhatást építettek, drága felszerelést vettek, hogy művészién adhasák elő a passiót. Külön, a passióhoz stilizált korhű ruhákat csináltattak. Igaz ennek is egyrészt áldozatos lélekkel Tocsik Antal adta.

A kis rábaközi község példája szolgáljon buzdítással s adjon erőt azoknak, akik a néppel foglalkoznak. A legmagasztosabb hivatás, ha valaki a nép mellé áll, megfogja kezét és megmutatja neki a felemelkedés útját és elvezeti tehetségének érvényesülése felé. (V. J.)

Megölték Brüsszel helyettes rendőrfőnökét

Brüsszelsből jelentik: (MTI) A Német TI jelnti: Deschaenst, a brüsszeli rendőrség helyettes főnökét, pénteken délelőlt ismertlen tettesek az utcán revolverlövésessel megölték.

Vasárnap délután 3 órakor zárul a világhírű festőművészek

KÉPKIÁLLITÁSA

A »Fekete Sas« palotában a PAJKOSSY tánciskola helyiségeiben Belépődíj nincs. Nyitva: reggel 10-től este 7-ig, Festményeket kedvezményes fizetési feltételekkel is lehet vásárolni.

Látogatás Kerecsendi Kiss Márton Bicskei otthonában

Beszélgetés Az Első szerzőjével politikáról, kritikáról,
sikerről és írókról, akikkel rokonnak érzi magát

Az Új Magyar Színházban ugyan még vigan fut Kerecsendi Kiss Márton kitűnő darabja: Az első, de már sor kerül lassan a vidéki bemutatókra is és ennek során a nagyváradi Szigligeti Színház is hamarosan műsorára tűzi a művet Págerrel és Daykával, az előzetes hírek szerint.

Kevés színpadi mű váltott ki olyan esztétológiai az utóbbi időben, mint Kerecsendi Kissnek nagyszerű darabja. Az egyik lap első oldalas vezércikkben méltatta merész újítását, vitathatatlan tehetségét. Volt lap, amelyik azt kérdezte: mit keres egy néptanító a színpadon, egy másik pedig az újjászületésre váró magyar dráma pionírját üdvözölte benne. Kerecsendi Kiss Mártonnak tehát nemcsak filmje és színpadi műve iránt nyilvánult meg feltűnő érdeklődés, hanem személye is sokáig izgatta az emberek fantáziáját. Akár látták darabjait, akár nem.

A közelgő nagyváradi bemutatóval kapcsolatban érdekesnek tartottuk beszélgetést folytatni a kitűnő szerzővel, hogy feleletet kapjunk néhány kérdésre, főként személyére vonatkozóan. A kérdések ugyanis felmerültek, de eddig válasz nélkül maradtak.

Bicskei találkozó

A bicskei személyvonat éjjel tájban érkezett velünk Kerecsendi Kiss Márton falujába. Csunya, esős éjszaka volt, még szerencse, hogy ismerjük a tizezer lakosú községet abból az időből, amikor a község plebániáján Griger Miklós apátúr, a nagy magyar politikai rezedált. Kerecsendi Kiss Márton az itteni cigányiskola tanítója. Bandukolunk befelé a sötét éjszakában, s amikor a „beszálló vendég-lő” világosságot szűrő ablakán bekopogtatunk, kérdésünkre már maga a szerző válaszol, néhány lépésnyi távolságból:

— Tessék csak velem jönni, majd én megmutatom... Egyébként most kaptam meg táviratodat, siettem eléd, itt lakunk a közelben — mondja a szerző személyesen.

Azzal megkezdődött a régi élmények felelevenítése, Kerecsendi Kiss Márton ugyanis régi jó ismerősünk még abból az időből, amikor mint nagymenyű költő elhagyta a győri Alma Mareit s mi Bay Ferenc kitűnő író barátunkkal annyi meghitt, kedves estét töltöttünk „Tiburi villi”-nak elkeresztelt erzsébetligeti nyári vendéglőnkben.

— Most is Győrből jöttem haza néhány percre. „Az Első” premije volt. Képzelted, mennyire fájt, hogy senki sem hívott meg, pedig hát na valahova, Győrbe boldogan utaztam volna le. Idegen házaspár táviratozott nekem, az ő vendégük voltam, Ők

vettek még jegyet is számomra. A 17-ik sorban ültünk Ismerőseim fedeztek fel és vittek fel a színpadra...

De már meg is érkezünk az otthonba, ahol Marci édesanyjával lakik. Azonnal jó házikolbással kínál:

Egy fiatal író dolgozó szobája

A dolgozószoba mondhatnám parányi. De nem is kell nagyobb, ha eddig már két ilyen remekmű kikerült belőle. Természetesen rengeteg a könyv, az ajtón Az Első hirdetőmánya, babékoszorúk, néhány remek kép, köztük egy Botticelli.

— Néhány láda könyvem még kint van, most veszek majd állványt — mentegetőzik.

A könyvek között a legutóbb megjelent összes magyar szerzők megtalálhatók, de csak úgy kapásból feljegyeztük a következő külföldi szerzők nevét: Röpke, Platon, Tacitus, Motus Rimbaud, Reymont, Guy de Portales,

— Az első disznóölésünk volt. Az első jövedelméből — mondja nem titkolt örömmel. Aztán a dolgozószoba kellemes melegében folytatódik a beszélgetés, természetesen a régi időről, amikor még az indulás láza fütötte a magas, sovány, okleveles tanítót, aki a világ legszerényebb embere volt és — most sem változott meg. Bennünket azonban más is érdekelt. Szomorúan állapítottuk meg, hogy Kerecsendi Kiss Márton a világ legrosszabb interjúalánya. Barátság ide vagy oda, egyszerűen megtagadta a feletet kérdéseinkre.

Charles Morgan, Gustave Flaubert, stb., stb.

— Látod, azt nem bánom, ha erről irsz, mert sokan pusztai vadembernek képzeltek. Hogy egyébként nem szívesen nyilatkozom, ne csodálkozz. Annyi mindent írtak össze-vissza, úgy elterjedtek szavaimat, hogy érthetően nem szeretek beszélni.

— Pedig azt is olvastam, hogy politizálsz és el is adtad magad — vetetem oda hanyagul. Ez vágott. Célhoz értünk. Kerecsendi Kiss Márton pillanatok alatt „megfelelő” hangulatba jött s halkan, minden szót megfontolva — válaszolt:

„Nem vagyok politikai meggyőződéses, de nem vagyok politikus”

— Nem vagyok politikus. Egyáltalán nem értek hozzá, de nem is érdekel a politika. Az oldalakat sem ismerem. Az élet érdekel. A magyarságot — ha szabad egyáltalán ezt a szót kiejtenem — nem irányítják geometriai fogalmak. Ezt kaptam a falutól, a földtől, így nevelődtem. Ha ezt egyesek bűnül róják fel nekem, nyugodtan várom az ítéletet.

— Természetesen van politikai meggyőződéses, de ez elsősorban és mindenekfelett magyar és nem szolgálpártpolitikai célokat. Ez a politikai meggyőződés, bármint nevezte is a múlt, nevezi a jelen s a jövő, mindig ugyanaz marad: építészandéku művészi törekvés, egyszóval: nemzetnevelés. Politikával éppen azok hoznak kapcsolatba, akik politikai szemüvegen át nézték munkásságomat.

— Mit szólsz a körülöttem annak idején megindult és darabod 200 felé közelgő előadásakor még mindig dúló vitához? — hangzott a következő kérdésünk.

Ismét el kell jönnie a mélypontnak...

— Valóban igaz, nagyon gyorsan sikerült. Vigyáznom kell. Keresem a lépcsőket, hogy esetleg vissza tudjak jönni, ha kell, mert tudom, hogy ismét el kell jönnie a mélypontnak. Nem fog letörni, legfeljebb újra nekirugaszkodom. Sokan irigyelnek a gyors sikerért és nem hiszik el, hogy ez mennyi keserves küzdelem eredménye s nem is sejtik, hogy mennyi teletelőséggel jár. Ez a betelélő teletelőség vigyáz minden lépésemre. Így

hát nincs kibén csaldódom, mert önmagamban nem csaldódom.

Ezután a filmről beszélgetünk, s ezzel kapcsolatban mondja Kiss Márton.

— Ne teljenek tőlem, egyetlen pesti filmírónak sem veszem el kenyerét, nem állok a szakma merkantil tengelyében, esetleges üzeneteimet a világnak nem a zsebem, a szívem diktálja.

— Miben látod írói hivatásodat — kérdezzük tovább.

— A civilizáció és hig polgári kultúra, illetve kulturálatlanság mindent elsöprő áradatában visszaadni népünknek a magyarságában már-már elvesztett hitét, tehát ősi kulturáját, dalait és meséit s a való élet megmutatásával igényt teremteni az embe-ribb, magyarabb, szociálisabb jövő iránt.

— Vannak-e író barátaid skikkel együtt haladsz, tervezetel, szövöge-

Bármilyen

Ingtalan

adásvétel, esere vagy bérlet-
ügyben bizalommal keresse fel

MEZEI ingatlanforgalmi irodát
Nagy Sándor 19. Telefon: 27-50

ted a jövő utjainak lehetőségeit — hangzott utolsó kérdésünk. A válasz valódi kismarcis, megható:

— Vannak. Legtöbbjét nem is ismerem személyesen, Ők is magányosok. Nevüket csak azért nem emlitem, mert hátha érzékenységüket bántaná az a kopott rokonság...

Szeretném megismerni Tabéry Gézát

Elmondja még Kerecsendi Kiss Marci, hogy jelenleg egy éves tanulmányi szabadságon van, filmen és darabon dolgozik, de erről egy szót sem. Angolul, németül és franciául tanul, rengeteget olvas és — várja az értesítést, mikor indulhat svédországi tanulmányutjára. Mert erre heteken belül sor kerül, csupán a repülőjegyet kell megszereznie. Igen nagy a póstája, titkár kellene a megválaszolásra, mindenki vele akarja megírtni témáját. Váradra boldogan jönne, mert még nem ismeri a várost, de sok szépet hallott róla, vonzzák az Ady hagyományok és szeretné megismerni Tabéry Gézát.

...Hajnali négy órát jelez a falóra, lassan derengeni kezd a bicskei hajnal, mikor bucsuzunk a legfiatalabb és egyik legtehetségesebb magyar írótól, aki szerény és óvatos. Még távolodón is halljuk a hangját: — Csak vigyázz a szavaimra...

IVÁN LÁSZLÓ

Nagyvárad város magyar társadalmához!

Unnepet ülni készülünk ma, a magyar élniakarás, a magyar igazság országjáró apostolainak eljövételére, akik már az ország sok más városában, legutóbb Pécsen, a Dél-Dunántúl nagy kulturközpontjában és Sopronban, a civitas fidelissime ősi várában gyűjtötték fel magyar hivatásunk, örök igazságunk szent szövetségét, mindenütt bizodalmat hintve, hitet keltve s lelki gyönyörűséget nyújtva egész társadalmi egytelkületű, tüntelő megnyilatkozásával.

Most elérkeztek hozzánk. Szent László városába, Erdély kapujába, hogy itt is hitet tegyenek a mi elhivatásunk, történelmi rendeltetésünk mellett.

Nagyvárad város társadalmá nem maradhat vissza a nemzeti egység kialakítására kész felsorakozásban s szittya magyarokhoz méltó módon kíván résztvenni abban a nemzeti munkában, amely országszerte láng-
ra szítva a magyarság parázsló tü-
zét, a magyar erő, a testvárias együttérzés erkölcsi ragyogásával akar bevilágítani a meghasonlott világ eget-földet rázó vérzivatarában, hogy rámutasson a borzalmak éjszakájából kivezető utra, amely az isteni rendeléssel kísért magyar igazság felismerésével a jövőendő kialakításához vezet.

Magyar Testvéreim! Unnepi ihlettel gyűljünk ma össze az országjáró apostolok magyar igéinek s áhitatra emelő dallamoknak a meghallgatására.

Tripsó Sándor.

Cimer és cimerfestést

üvegre, bádogra, fára **PAIZS J.**
művésziésen, szakszerűen készí

Mezey Mihály utca 1. sz.

cimer és cégfestő

Kik védik Európa nyugati partjait és kik készülnek támadásra?

A jelek szerint a háború legizgalmasabb fejezetének nyitánya Németország ellen irányuló bombatámadásokkal kezdetét vette. Ha a szövetségesek megkísérik az Európa-erőd megtámadását, bizonytalanság lesz a súlyos harcokban bővelkedő gigantikus küzdelem legizgalmasabb, legdrágább s vitathatatlanul sorsdöntő fejezete. A Sie und Er című ismert svájci folyóirat legutóbbi számában ennek a fejezetnek a főszereplőivel foglalkozik.

Rundstedt tábornagy, az „Európa-erőd” nyugati parancsnoka

Az „Európa-erőd” nyugati szakaszán sorakoznak föl e pillanatban a német haderőlegjelentősebb katonai személyiségei. Az ugynevezett második front e döntő védelmi szakaszának parancsnoka Gerd von Rundstedt tábornagy. Hatvannégy évével egyike a legtapasztaltabb német hadvezéreknek, már az első világháború idején egy hadsereg vezérkari főnöke volt. Az orosz harctéren számos győzelmet aratott, majd 1942-ben Franciaországba vezényelték, ahol nyomban megkezdte a nyugati védelmi vonal kiépítését. Az „Atlanti-fal” monstrozus betonerődítményei, tankespadái, bunkerei, hatalmasan kiépített ütegállásai az ő katonai elgondolásai alapján épültek.

A közelmúlt napokban nyilvánkozott adott Rundstedt tábornagy az egyik német sajtóiroda munkatársának és nyilatkozatában az „Atlanti-fal” összehasonlította a Maginot-nak egyik nagy hibája volt, hogy nem volt mélységben kiépítve és hogy megkerülhető volt, ezzel szemben az „Atlanti-fal” mélységben is ki van építve és nem lehet megkerülni. De a leglényegesebb különbség az, hogy a Maginot-vonalat védő francia hadsereg szelleme rossz volt, míg az Atlanti-fal erődítményeit védelmező német hadseregszellem kifogástalan. Egyébként az angolok ha partraszállnak, majd maguk is tapasztalni fogják, hogy mi a különbség az Atlanti-fal és a Maginot-vonal között.

Rundstedt ritka hadvezéri kvalitásait az ellenség is ismeri. A 18 napos lengyel hadjáratban ő vezényelte a déli hadsereget, amely az ellenségnek három hadseregét semmisítette meg, a franciaországi hadjárat idején pedig a középső hadseregrész parancsnoka volt. Ő törte be a belga frontot és az ő hadserege mérte a döntő csapást Szedánál a franciákra. Az orosz front déli szakaszán is nagy sikereket ért el, amikor átvette List tábornagtól a parancsnokságot és szinte rohamtempóban vitte előre csapatát a Dnyeperig. Rundstedt mellé hatvan vezérkari tiszt van beosztva, valamennyien szakértői a partraszállási hadműveleteknek.

Rommel, a stratégiai tartalékok parancsnoka

A második legjelentősebb személyiség a nyugati front tábornokai között Erwin Rommel, talán a legnépszerűbb német tábornok, akinek az afrikai hadjárat idején maguk az angolok is elismerték ritka hadvezéri képességeit. Az angol tisztok mondták Rommerről, hogy egymaga fölért

néhány hadosztállal. Szerepéről a küszöbön álló partraszállási hadműveletekkel kapcsolatban egyelőre csak annyit tudunk, hogy nemrégiben megsejmelte a parti erődítményeket Franciaországtól Jütlandig. Rommel egyébként a német stratégiai tartalékok parancsnoka, köztudomású róla, hogy egyike a legmerészebb hadvezéreknek, ha a vállalkozástól eredményt remél. Az afrikai hadjárat idején volt alkalma kiismerni az angolokat s híres ellenfelét Montgomery tábornokot. A terepet, amelyen a jövő nagy katonai feladatait meg kell majd oldania, ugyancsak alaposan ismeri még a franciaországi hadjárat idejéből, amikor páncélosai élén személyesen vitte rohamra csapatát.

A dán és norvég szektor parancsnokai: Hanneken és Falkenhorst

A nyugati front egyes szektorainak parancsnokai között első helyen kell megemlíteni Hanneken tábornokot. Dánia katonai parancsnokát. Német megítélés szerint ugyanis az Észak-tengernek ezen a kritikus pontján könnyen következhet be az angolok első inváziós kísérlete. A közelmúlt hetekben Jütland felsziget lakói között valóságos inváziós láz tombolt. Az erődítmények kiépítésénél és rendelkezésre álló katonai erők elosztásánál fényesen érvényesülnek

Hanneken képességei, akit katonai körökben az egyik legjobb védelmi szakértőnek tartanak.

Nem könnyű feladatot bízta Falkenhorst tábornokra sem, aki a fiordokkal csipkézett rendkívül hosszú norvég partvonalat védi. Falkenhorst volt 1940-ben a Norvégiában partraszálló német csapatok parancsnoka, az ő vezetése alatt harcoló csapatok törték meg néhány nap alatt a norvég ellenállást és kényszerítették visszavonulásra a segítségre szoruló néhány francia és angol ezredet. A hegyiharcok specialistájának ismerik, kiváló képességei, amelyek különösen a nehéz terepen mozgó harcok utánpótlásának megszervezése körül mutatkoznak meg, a Balkán-hadjárat idején kitűnően érvényesültek. — Résztvett az oroszországi harcokban is.

Két légi tábornagy: Sperrle és Christiansen

A nyugati légitér védelmének parancsnoka, Hugo Sperrle, a német hadsereg egyik legfiatalabb tábornagyja. 54 éves. A III. légiflotta az ő parancsnoksága alatt vett részt a franciaországi hadjáratban, amikor a győzelem kivívásának oroszánrészt vállalta. Ez a hadjárat hozta meg részére a marsallbotot: mint ismeretes ugyanekkor kapta meg a marsallbotot

Rundstedt tábornagy is. Egyike a legkitűnőbb német szakembereknek, egyidőben sokat kísérletezett az ugynevezett halálsugárral, ezeknek a kísérleteknek végleges eredményéről egyelőre nem sokat tudunk.

A másik légitábornok, aki a nyugati védelem egyik fontos szakaszának parancsnoka.

Christiansen. Egyike a legöregebb német repülőknél. 64 éves. 1913-ban lett repülő az akkor fiatal tengerészkapitányból, az első világháború idején a flandriai partoknál aratott fényes győzelmei jutalmául megkapta a „Pour le mérite”-et. A háború után résztvett a német kereskedelmi légi flotta újjászervezésében. A harmincas években a világsajtó sokat foglalkozott személyével, amikor „Do X” óriás légihajóval világszerte útra indult.

A „Tuloldal” tábornokai

Az angolszász oldalon folyó inváziós készülődés parancsnoka, mint ismeretes, Dwight David Eisenhower amerikai tábornagy, akit a földközi-tengeri térségben folyó hadműveletek éléről állítottak az úgynevezett inváziós hadsereg élére. Eisenhower egy amerikai építész fia, családjáé Elzászból származik, de a család Svájc-ból vándorolt ki az Újvilágba a XVIII. század elején. Eisenhower iskoláit West Pointben, az Egyesült Államok híres katonaiskolájában végezte el, hadi tapasztalatait az észak-afrikai, majd a szicíliai és déliolaszországi partraszállásnál szerezte, éppen azért angolszász körökben partraszállási szakértőnek tartják.

Helyettese Montgomery tábornok, akit az angolok az „afrikai győző” díszes jelzőjével ruháztak fel. Kevesen tudják róla, hogy az afrikai harcok közepette könyvet írt „A légi fegyvernem hatása a szárazföldi hadműveletekben” címmel. Montgomery nemrégiben nyilatkozott és kijelentette, hogy tapasztalatai szerint az invázió kérdése kizárólag a légiharcok kimenetelétől függ.

Ennek a Montgomery-elméletnek megfelelő, angolszász körökben a legnagyobb jelentőségű feladatot Sir Arthur Tedder légitábornagy kapta, az amerikai inváziós erőknél egyébként ő a helyettes parancsnoka. Az 54 éves tábornagy vezetése alatt áll az angolszászok inváziós légi hadereje. Tedder eredetileg gyarmati tisztviselő volt, 1914-ben lépett be az amerikai hadseregbe és azóta a légi-haderőnél szolgál.

Egy angol tengernagy és egy amerikai gyalogos tábornok

Az inváziós feladatok legnehezebbike kétségtelenül a haditengerészeti, hiszen a csapatok szállítása és a partraszállás közvetlenül a tengerészeti feladatkörébe tartozik. Az invázióra készülődő angolszász tengeri haderő parancsnoka Sir Bertram Ramsay tengernagy. Míg az Egyesült Államok flottájának legnagyobb része a távolkeleti harctéren van elfoglalva, az inváziót a „Royal Navy” egységeinek kell majd végrehajtani, ezért is bízták a tengeri erők parancsnokságát angol tengernagyra. 1940-ben Ramsay irányította Dowerből az angol expedíciós hadsereg visszavonulását. 1942-ben pedig ő dolgozta ki az északafrikai, majd szicíliai és déliolaszországi partraszállás tervét.

Az invázióra kiszemelt amerikai szárazföldi csapatok parancsnoka Omar Bradley tábornok. A most 50 éves tábornoknak egyszer már volt alkalma megismerkedni a német

GYŐZELEM

Tavaszt sejtetett a márciusi reggel.
A fellegek fáradtan csüngtek még az egész éjszakán át tartó esőzéstől s a szűk fúta hársorai között bolondos bűjt szél nyargalt végig. A pontosidőre figyelmeztető villanyóra mutatója azon a kritikus ponton állt, amikor legtöbben sietnek az utcán, ki iskolába, ki munkahelyére, ki reggeli bevásárlásra. A hangsúly azon van, hogy s i e t n e k, mert általános emberi gyöngeség, hogy lehetetlen mindenki későbbben indul el egy-két perccel, mint ami elengedhetetlenül szükséges lenne ahhoz, hogy kényelmes ütemben elérjen útjának céljához.

Az a szívbemarkoló segélykiáltás azonban, mely váratlanul szétpattantotta az egybeolvadó utcai zsongás mindent beborító, fojtó üvegburáját, megállásra késztetett mindenkit: az iskolába siető kisfiút, a korján bevásárló kossal piára libegő székely cselédleányt, a bankpénztárost és a kezét éppen tilosra emelő forgalmi rendőr megkezdett mozdulatát.

Sintérek kocsija kocogott végig az utcán s mögötte, mint valami egzotikus gyászkiéret, három feketekepű, kajánvagyorgású cigánylegény haladt, kezükben foglalkozásuk ellenszenves jelvényével, a hosszú rúd végére erősített drótkarikával.

Váratlanul s a cigányok nagy öröme, az egyik mellékutcából most egy apró kis fekete kutya került elő. A sintérek azonnal üldözöbe vették s a halálrémült kis állat rövidesen bekerült a három cigány által vont gyűrűbe. Ekkor hallatta kétségbeesett segélykiáltását.

A siető emberek mind megálltak és telegzettségűen várták, mi követ-

kezik. S nyomban kialakult az erők egyenlőtlen egyensúlya is. Egyik oldalon a három sintérlégy, kezükben az áldozat legyőzéséhez szükséges fegyverrel, másik oldalon az utca népében jelentkező, számbelileg jelentéktelen főlényben lévő, de egyébként tisztán érzelmi szövetséges, mely — ellentétben az emberek egymásközötti harcában észlelhető jelenségtől — a gyengébb fél: a kiskutya pártjára állt. Mégcsak semleges fél sem akadt.

A kis fekete kutya benn forog a körben s vonít keservesen. Nem lehet kétség: mindjárt nyakára kerül a hurok.

Ekkor — pillanat műve az egész — a remegő állat valahogyan kívül kerül a veszélyes körön, tétozódik, mire az egyik szövetséges hirtelen hozzáugrik a járdáról és elkezd üzni, kergetni a sintérekkel ellenkező irányban. A cigányoknak arra sincs idejük, hogy lélegzethez jussanak s felfogják, mi történt: a kis kutya már messze jár s útjának irányát csak egy szélsőben guruló, pöttömnyi fekete gombolyag jelzi.

A sintérek káromkodnak, az utca felélegzik és mosolyog, édesen: az iskolába siető kisfiút, a korján kossal piára siető székely cselédleányt, a bankpénztárost és a most már „szabadot” intő forgalmi rendőr. A nap is félrehúzza pillanatra a szakadozott felhőfüggönnyt s mögüle derűsen, egyetértően rámosolyog a „szövetségesekre”. Majd, amikor azok már szétszédtek s a felhős zónán kívül vannak, jól megrázza az egyik rongyos felhődarabot, annak is csak egy teynyéri foszlányát s tartalmát a még mindig fültövéket vakaró, káromkodó sintérlégynek nyakába zúdítja.

M. Fodor Viola.

hadsereggel, igaz, hogy lényegesen más körülmények és feltételek mellett, mint amelyet a partraszállás jelent: a tuniszi harcokban résztvevő amerikai csapatokat ő vezette Gafszánál és Maknassynál. Ő vonult be Bizertába. Résztvett a szicíliai harcokban is.

Az angolszász inváziós tábornokok között meg kell említeni még Leigh-Malory légi tábornagy nevét. Ő a RAF vadászókötelékeinek parancsnoka és annakidjén az ő érdemének tulajdonították, hogy Anglia fölött a légiháború nem végződött abszolút német győzelemmel.

Ezek a férfiak, akikre talán a történelem legnagyobb hadi vállalkozásának főszerepeit bízta.

Magyarországon tartózkodó 1924-ben született román állampolgárok sorozása

A budapesti román kir. követség katonai attasé irodája közli, hogy a Magyarországon tartózkodó, 1924. évben született, katonaköteles román állampolgárok 1944. április 15-ig kerülnek sorozásra. Az érdekelt egyének képviselhetik magukat Romániában a sorozóbizottság előtt egy családtagjuk, vagy megbízottjuk által. Ugyanakkor a fenti évfolyamba tartozó személyek összeírása végett kötelesek személyesen megjelenni a budapesti román királyi attasé irodájában 1944. március 20-ig. Azok, akik a jelenlegi lakhelyük szerint a kolozsvári, vagy nagyváradi román konzulátushoz tartoznak, jelentkezhetnek az illetékes konzulátusnál, az említett határidőn belül.

Kitűnően sikerült a tanítónőképző intézet műsoros délutánja

(Nagyvárad.) Péntek délután 4 órakor igen jól sikerült zárkörű, műsoros délutánt rendezett az állami tanítónőképző önképzőkör a Református Kulturházban. A megnyitó beszédét Veress Erzsébet, az önképzőkör ifjúság elnöke mondotta, majd a tartalmas műsor szereplői énekeket, szavakat, zeneszámokat adtak elő, rendkívül nagy siker mellett.

A záróbeszédet Balázs Zsigmond, az önképzőkör társelnöke mondotta, lelkes szavakkal buzdítva további munkára az ifjúságot. Lukács László és Kriszta Miklósné Lukács Hona zenetanár érdeme, hogy a fiatal leányok figyelmét és érdeklődését sikeresen irányítják a zene- és dalkultúra felé.

Az intézet nem régen vándordíjat alapított és ezt évről-évre a növények legjobb dalkara nyeri el. A gyönyörű porcellán vázát ez alkalommal a IV-ik évfolyam énekkara szerezte meg, amelynek vezénylője Vajda Zsófia volt.

MIT LÁTTAM OROSZORSZÁGBAN?

Györgypál Albert táborig emlékei

Ik.

Tíz évvel ezelőtt került kezembe egy német füzet, fedelén pusztító vörös kéz és felette ez a felírás volt látható: A bolsevizmus fenyeget! Többek között néhány képpel azt is bemutatta a szerző, hogy a vörös ökök miként rabolta ki és pusztította el a moszkvai templomokat. Ez a kis füzet megerősített abban, hogy mind igaz, amit eddig hallottam a szovjet vallásüldözéséről. Láthatta és halhatta ezt más is és sokan mégsem hitték el, mert az ügyesen elzárkózó szovjet politika szinte lehetetlenné tette, hogy valaki ennek utánajárjon. Agitátorai útján pedig azt hirdette, hogy teljes vallási szabadság van a szovjetben. A különbség csak annyi, hogy a vallás most „magánügy”. A most dúló nagy háború alatt is hallottam még egészen komoly és sokat tanult emberektől is, hogy az egész szovjet vallásüldözés csak mese. Nagyon szeretném, ha ezekhez is eljutna beszámoló, hogy a titokzatosan elzárt szovjet paradicsomnak e háborúban feltört kapui mögött látottak ok is meglóttak. Milyen lehetett a vallásos élet a Szovjetben?

Saxa loquuntur! A kövek beszélnek. A Szent Sofia templom kövei. A mult vasárnap elmondtam, hogy a legdrágább orosz szentélyben is kioltották az áldozat tüzeit s a templomot rendkívülisége miatt muzeumnak alakították át. Kiew másik szentélye, a 900 éves Lavra-kolostor. Ennek katakombáiban találtak meg az egyik magyar szerzetes koporsóját.

Ami nekünk magyaroknak Pannónhalmra, az volt orosz földön a Lavra: az orosz nép egyik legszentebb kultúrközpontja és kedves búcsújáró helye. Végigjártam és így tapasztalathó írom, hogy ma már csak rom. Sokáig nem merték bántani a bolsevisták, sőt itt — utánpótlást kizárva — a papok egyrészt is meghagyták és mint az oroszok maguk mondták, ez volt az egyetlen hely ahol kb. 1930-ig szabadon mutatták be az istentiszteletet. Azonban az első kedvező alkalmat felhasználta arra, hogy a 30-as években, politikai ürüggyel szétrombolják a 900 éves kolostort. Sokáig elnézegettük a romokat, a több éve esőnek, fagyának és napfénynek kitett templomfalak romjain hibátlanul maradt szép képeket. Az egyik épen maradt teremben elhelyezett silány bolsevista szobrokat, a szerzetesek kifosztott szobrait, melyeknek falaira felfestették a istentagadó sarkalapos jelvényt. Öreg remete él a romok között. Csendesen imádkozva nézegeti a szentély romjait. Kérdéseinkre mély hallgatással felelt. Nem beszélt, mert szent a hely, ahol jártunk.

A gyönyörű, gótikus római katolikus templom falai ma is állanak Kiewben, de csak a falak maradtak meg, mert még a szentképeket is leégették a falakról és gabonarakattá alakították át. Mikor mi ott jártunk, még nem kezdtek meg benne az istentiszteletet. Ugyancsak Kiewben néztem meg az el-

ső ukrán szentnek, Vladimer fejedelemnek a templomát. Tömve volt könyvtárványokkal. Népkönyvtárrá alakították át ezt az új de díszítésében ma is gazdag és szép templomot. Egyik nyári nap láttam, hogy a reggeli órákban elkezdtek kihordani belőle a könyveket és arra a hírrre, hogy újból szabad lesz a kedves templom, megindultak az emberek. Addig nem mehettek be, amíg az állványokat és könyveket hordták ki, leültek hát a téren és tömegesen várták, hogy bemehessenek. Megkérdeztem az egyik csoportot: Mi lesz itt? Szerettem volna, ha sokan látják a boldog arcukat: „Templom lesz, uram, templom lesz!” Három olyan kiewi templomról is láttam fényképet, amelyet lebontottak. Egyik a mult vasárnap jelzett G. P. U. palota helyén állt és a templom köveit beépítették a „szovjet-templomba”.

Sok más városból adhatnék hasonló képet, de ez nagyon hosszúra nyúlna. Így csak néhány markáusabb vonást ragadok ki. Kiewtől északra, Moszkva felé haladva, kb. 200 kilométerre van Neshim.

A város mind a két zsinagógáját épségben hagyták, de a katolikus és görögkeleti templomot átalakították. A kis katolikus templomból népházat csináltak.

Igy csak az épület alakja árulta el, hogy ez is templom volt. Katonáink fából kedves kis oltárt készítettek és újból felállították a keresztet. Itt tartottuk szentmiséinket. Gomelen túl, a brjanski erdő keleti részén van Nowgorod-Sewerski. Szép, nagy templomát ennél is kifosztották és a körülötte lévő szerzetes lakásokat átalakították istállóvá. Nowosybkowban láttuk a legszébb orosz kézimunkákat. Minden ház szinte drágacsipkével felőrzött fa-fézimunkával volt díszítve. Két temploma van. Egyik kb. 400 éves. A bolsevikok ezt is teljesen kifosztották. Az emberek beszéltek el: „Sáros nap volt. Betörték a templomba. Összevették mindent. A szentképeket kihordták az utcára és ott a sárba taposták. Innen mentettek meg néhány régi képet.” Már újból berendezték a templomot. Sőt itt már pap is volt, aki éppen temetett, mikor találkoztam vele. Orosz szokás szerint nyitott koporsóban vitték a halottat. Előtt vitték a virággal díszített koporsófedőt, a keresztet és két lámpást. Imádkozva és énekelve kísérték sok felnőt. Az istentelenül nevelt fiatalok röhögve állt az út mellett és úgy nézte az előtte ismeretlen szertartást. Bolsevista világban nyomtalanul kellett eltüntetni a halottakat. Félték a temetőtől. Nem is láttunk egy temetőt sem. Katonáink is észrevették és szinte fázva mondták, hogy milyen rémes ilyen földön járni, ahol nincs temető és az emberek nyomtalanul tűnnek el. A mi fiaink lelkeiben erősen él a vágy: Örökké akarunk élni! Ezért nem bírták látni sem ezt a jelképes tanítást: Nyomtalanul eltűnik az ember, mikor meghal. (Ezzel is az örök élet hitét akarta elvenni a Szovjet az emberektől.)

A nagy csatákról közölt hírekből ismert Retschicán is volt templom. Megnéztük. Tornyában helyezték el a városi víztartályt és a templom hojóját alakították át gépházzá. Nem volt szabad a templomba járni, mondják az emberek. De láttunk olyan templomot is, amelyiket villanyteleppé alakították át és most hordták ki belőle a gépeket. Olyan helyen is jártunk, ahol a tem-

plom a szovjet világban cirkusz és színház volt. Bobruiskban, ahol most folytak a nagy harcok, szintén megszüntették az istentiszteletet. Itt mondta az egyik munkás férfi: „Nem volt szabad templomba járni és ha megtudták, hogy valahol összejöttünk imádkozni, megbüntettek bennünket. Így megszoktuk, hogy a kis házukban levő szentkép előtt imádkoztunk.” Láttam kifosztott templomokat. Ezt nem lehet megsemmisíteni, itt a kövek is beszélnek.

Lengyelországban csak rövid ideig voltak az istentagadók és már megkezdtek a munkát; Sarnytól Lembergig láttam ennek nyomait. Ma is látható pl. a lembergi árpádházi szent Erzsébet templomban a gránát robbanásának nyoma. A templom aijában álltak meg a bolsevisták és onnan dobták be gránátjaikat, amikkel szétrombolták az egyik oltárt és a padok egy részét. Pedig nem volt harc sem, nem is a nép kívánta, mert a lengyel nép mélyen vallásos. Sokat lehetne még írni a bolsevista istentagadók rémségeiről.

Hát a nép vallástalan lett? Már idéztem a bebruski munkás szavait. Elmondhatnám, hogy az utcai koldusok ma is Jézus nevében kérnek és a Szűz Anya közbenjárását ígrik. Ha a nép vallástalan lett volna, csak levegőbe hangzó szavak lennének ezek. Jézus nevére, Szűz Mária tiszteletére csak az indul könyörületre, akikben él a keresztény hit. Egyik városban az alaposan megrongált templomot már helyreállítva találtuk. Most hordták bele az elrejtett régi képeket, feszületeket, ruhákat; több ügyes kezű ember dolgozott, hogy minden a régi helyére kerüljön. Néhány perccel köztünk jötték férfiak és nők nagy csoportokban. Leültek vagy megálltak és nézték, hogy akasztgatják fel a régi képeket. Közben már ajkuk suttogta a nagy kincset, az imát. Milyen boldogok voltak, hogy újból lesz templomuk. A szentély bejáratához mentem és megkérdeztem az ott dolgozó öreg férfit: Miért van bezárva az ajtaja? „Nincs Eucharistiánk!” Miért nincs? „Mert nincs papunk. Elvitték Szibériába. Ugy hallottuk, hogy most kizabadul, vagy másik pap jön, aki majd ad nekünk Eucharistiát (Oltáriszentséget). Azért készítünk el mindent, hogy mikor megjön, minden készen legyen és nagy ünnepeink legyenek.” Istenem, hány ilyen hely, ahol megtanulhatjuk, mit jelent a földi életben az örök élet kenyere, az Oltáriszentség! Várták, hogy megkapják az Ur Jézust és azóta ismét nyakukban maradt a bolsevizmus. Hogy most milyen vallásszabadság van ott, azt a menekülő papok mondták el, akikkel találkoztam. A papokra újból Szibéria vár, a templomokat újból becsukják és az élet nehéz terhét hordozó nép ajkáról kis lakások rejtett szent képei előtt száll az ima: Eucharistiáért, olyan kenyérért, melyből, ha valaki eszik, örökké él! A Szentírás szavai jutnak eszünkbe. Kenyeret kérnek az Isten fiai és nincs, aki adjon nekik. Imádkozz és dolgozz magyar nép, hogy mindig legyen, aki örökké élni akaró lelket az örök élet kenyérével táplálja a szentáldozásokor! (Folytatjuk.)

Orvosok katonai összeírása

Értesítjük Kamarak tagjait, hogy a városi katonai ügyosztálytól nyert értesülésünk szerint, az orvoskamarai arcképes igazolvánnyal rendelkező orvosok a közalkalmazottakkal hasonlóan, soron kívül elintézik. Nagyvárad Orvosi Kamara Elnöksége.

Megmenti a pusztulástól

régi ruháit, ha veqvileg tisztítottja vagy divatszínre testeti

VÉGH cégnél

Bémer tér 2.

Szent László-tér 12

Lilium utca 13

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

FŐPAPI SZENTMISE LESZ XII. PIUS PÁPA KORONÁZÁSI ÉVFORDULÓJÁN A SZÉKESEGYHÁZBAN

Öt éve koronázták meg XII. Pius pápát. Ennek évfordulóján, március 12-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a székesegyházban ünnepélyes főpapi misét celebrál Fiedler István püspök. A szentmise küldöttségileg képviseltetik magukat a katolikus egyesületek. Külön meghívót nem bocsájt ki az egyházmegyei hatóság.

Ne csak olvassa, kövesse is tanácsunkat, biztosítsa lakását, ingóságait, vagyontárgyait tűz- és betörés ellen. Modern ember nem nélkülözheti a biztosítást, ez hozzátartozik életbiztonságához. Az 1857-ben alapított legrégebb magyar biztosító, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság helybéli: Szent László-tér 2. szám alatti főgynöke a legapróbb részletekig felvilágosítást nyújt.

JÖVŐ KEDDEN NEM KELL ZARVA TARTANI AZ ÜZLETEKET. Értesitem a város közönségét, hogy a 168.500-1943 K. K. M. számú rendelet 1. paragrafusának (2) bekezdése alapján — mivel március 14-én, kedden országos vásár lesz Nagyváradon — az üzleteket nem kell zárva tartani. A heti zárva tartást napot elhelyett március 15-én, szerdán kell megtartani. Nagyvárad, 1944. március 18. Dr. Soós István s. k., polgármester.

ELMARAD A SZABADEGYETEM CSÜTÖRTÖKI ELŐADÁSA. A március 15-iki ünnepélyekre való tekintettel a március 16-ára hirdetett szabadegyetemi előadás elmarad. A legközelebbi előadás a közbefjött ünnepségek miatt március 23-ra tolódik, amikor is dr. Hermann Egyed szegedi egyetemi tanár „Történelmi áttértekélek” címen tart előadást a városháza nagyteremben.

A Nagyvárad MAV Almühely Turul Dal-Zene és Önképző Egyesület folyó hó 14-én este 6 órakor díszteremben márciusi ünnepélyt rendez, melyre az érdeklődőket ezután hívja meg az Egyesület vezetője.

ADOMÁNYOK. Balog Ferike részére Szent Antal nevében 50 pengőt hoztak szerkesztőségünkbe. Az adományt köszönettel nyugtázzuk és rendeltetési helyére juttatjuk.

BUTORT

Háló, kombinált és előszobák.
 Szabadság-utca 12.

Az Erdélyi Fiatalok Köre március hó 13-án délután 7 órakor a Magyar Ház helyiségében (Sal Ferenc-utca 9.) értekezést tart. A tárgysorozaton dr. Mikó Imre országgyűlési képviselő előadása szerepel.

25 sztrájkoló munkást agyonverték Nápolyban. Chiassoból jelentik: (B. T.) A Giornale d'Italia jelenti, hogy Nápoly tartomány megszálló hatóságai agyonverték egy vállalat 25 sztrájkoló munkását.

Megjelent az Erdélyi Római Katolikus Egyházközségek Igazgatósági Szabályzata. A Magyar Kurir jelenti: Sándor Imre kolozsvári püspök helynök bejelentette, hogy az Erdélyi Római Katolikus Egyházközségek Igazgatósági Szabályzata az összes illetékesek és érdekeltek meghallgatása után elkészült és annak kiadásához Márton Áron gyulafehérvári püspök is hozzájárult. Ennek alapján a püspök helytartó és ordinárius megbízásából a szabályzatot a kolozsvári püspöki helytartóság területén március 25-i kezdettel hatályosnak jelenti ki. — Déden még ez év folyamán az Erdélyi Ferences Rendtartomány megkezdj az új ferences templom és ezzel kapcsolatos ferences rendház építését. A helygymnázium a templom javára — Erdély területére — gyűjtést engedélyezett.

MEGHÍVÓ. F. hó 13-án, hétfőn este 7 órakor a Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok üléstermében (Sas palota, I. em.) a m. kir. pénzügyigazgatóság kiküldöttje a számlólap illetékekről szak- és bemutató előadást tart. Felkérjük az összes fűszer, csemege, cukorka-árusítással foglalkozó tagjainkat, hogy ezen ülésen saját érdekükben okvetlenül és pontosan megjelenni sziveskedjenek. A Kereskedelmi Csarnok titkári hivatala.

Alorvosi kinevezés. A MTI jelenti: A Budapesti Közlöny szombati száma közli, hogy a m. kir. belügyminiszter dr. Fuzekas Lajos nagyváradai orvost a X. fizetési osztály harmadik fokozatában járó illetmények mellett ideiglenes minőségben a nagyváradai m. kir. áll. kórházban alorvosként alkalmazta.

NÉGY KÖLTŐ A PÁZMÁNY IRODALMI ÜNNEPEN. A Magyar Kurir jelenti: Tudomány, irodalom, zene, költészet, esztétika: ez a reprezentatív Pázmány ünnep programja, melynek díszes keretében négy kitűnő katolikus költő költeményei szerepelnek. Harmath Imre, Rezsék Román papköltő, továbbá Rónay György és Végh György művei kerülnek előadásra Onody Ákos, a Nemzeti Színház művészeinek előadásában.

Nagyobbzabásu hazafias ünnepséget rendez március 14-én délután 3 órai kezdettel a nagyváradai áll. Szt. László gimnázium önképzőköre, a tanulói fűszere és az iskola barátai számára a Szigligeti színházban. Az ünnepély abban ter el a szokásos március 15-i ünnepségek ismeretes műorától, hogy minden szavalt, ének és zeneszám, valamint a számokat öszekötő szöveg azt a kemény és öntudatos küzdelmet értelmezi, világitja meg, amelyet a magyarság a honfoglalástól napjainkig folytatott szinte szünet nélkül. A magyar történelem ilyen meglevenítése természetesen komoly feladatokat hárít mind az énekkarra, mint az előadókra. Az érdekesnek ígérkező ünnepély részletesebb ismertetésére még keddi számunkban visszatérünk.

MEZEL-TŐL!
 Konyha újdonságok
 (Szacsavay-utca 48.)

Szalmüvelés közben elkövetett hiányok, ezek kiköszöböléséről, termelés és kereskedelemről, vadtorzra bittott cseresznyéről, őszibarack metszéséről, gyümölcsöskertj időszerű teendőiről stb. ír a mélynyomásban havonként "Fűszer" megjelenítő "Magyar Gyümölcs" képes szaklap, amelyből lapunkra hivatkozással, egy alkalommal ingyen mutatványzamat küld a kiadóhivatala, Budapest, V., Vilmos császár-út 76.

Nagyszerű dán vigjáték! Kétórás biztos kacagás!

Szerencsés szerelmesek

Két bohó szerelmespár mulatságos kalandjai az uszodától a norvég hőmezőkig

Bemutató szombaton az APOLLO-ban

BELVÁROSI

A 250-ik jubiláris magyar film!

Budapestet megelőzve!

Ősbemutató!

SZOVÁTHY ÉVA

Karády, Jávor, Mednyánszky Agi, Somlay, Lehotay, Toronyi, Bihary

Kedvezményes jegyek csak 16-tól érvényesek
 Jegyelővét 12-1-ig

Szigligeti örökbeesü színművének filmváltozata

A CIGÁNY

Főszereplője: Rózsahegyi Kálmán
 Vasárnap utoljára:
 Hat hét boldogság

Hétfőtől a CASINO-ban

MEGÉRKEZETT AZ „ORSZÁG” IRÓ-GÁRDÁJA. Nagyvárad, márc. 11. Ma délután a budapesti gyorsal megérkezett Nagyváradra az „Ország” című politikai hetilap írógárdája, amely vasárnap délelőtt a Szigligeti Színházban irodalmi matinéet rendez. Az állomáson Tripsó Sándor fogadta az írókat.

A SZÉKELY HADOSZTÁLY NAGYVÁRADAI FŐSZÉKÉNEK KÖZGYŰLÉSE A Székely Hadosztály Egyesület Nagyváradai Főszéke 1944. március 12-én (vasárnap) délután öt órakor az Iványi Ödön-utca 9. sz. alatti gimnázium emeleti nagytermében tisztújító közgyűlést tart, amelyre a Hadosztály összes tagjait tisztelettel meghívjuk. Felkérjük a bajtársakat, hogy a közgyűlésen mindnyájan megjelenni sziveskedjenek. A közgyűlés után este 7 órakor a Széchenyi étteremben egytálas közös vacsora lesz, amelyen a bajtársak családtagjait is szívesen látjuk. Egy vacsora 3 pengő. Akik részt akarnak venni folyó évi március 10-én eslig jelentkezzenek Pus-kás Lajos bórúha üzletében Hlatky Endre-u. 10. sz. alatt.

IPAROS SZAKOSZTÁLYT ALAKIT AZ ERDÉLYI PÁRT. Az Erdélyi Párt a Keresztény Magyar Iparosság érdekeinek minél hatékonyabb védelmére, 1944. évi március hó 12-én, vasárnap délután fél 5 órakor a Magyar Házban megalakítja iparos szakosztályát, melyre minden keresztény magyar iparos testvérünket szeretettel meghívunk és így t. c. megjelenésére is feltétlen számítunk. Nagy horderejű kérdést oldunk ezzel meg, amely csakis az iparosság érdekeit szolgálja. Kortszás László sk. elnök, országgyűlési képviselő. Soós Lajos sk. főtárh.

BUTOROKBÓL ma is nagy választék: ARTA butorüzlet, Pannonina épület, Beikics István-utca 2.

Öt új tagot választott a Kemény Zsigmond Irodalmi Társaság. Nagy Endre alelnök elnökele alatt ülést tartott a marosvásárhelyi Kemény Zsigmond Irodalmi Társaság választmányja. A Tompa László ünnepségről szóló beszámoló meghallgatása után a heteg Kiss Pál főtárh helyébe Láni Oszkár dr. választották meg, végül az új tagok választására került sor. Molter Károly és Sényi László indítványára Garay Bélát, a délvidéki Szentteleky Kornél Irodalmi Társaság tagját és Szigeti Józsefet, a kollégium fiatal tanárát rendes tagnak választották. Szász Szappanos Gabriella és Sényi László indítványára választották meg tagnak Flórián Tibor költőt, Szigyártó Gábor és Farczály Elek Rózsa József tankerületi főigazgatót ajánlotta tagnak. Ugyancsak rendes tagnak választották meg vitéz Kósa Vincét is.

Az Ipartestület Faipari szakosztálya felhívja tagjai figyelmét, hogy szegjegyekért folyó hó 13, 14 és 16-án jelentkezzenek a szakosztálynál hivatalos órák alatt. Aki ez idő alatt nem jelentkezik, szegjegye érvényét veszti. Elnökeég.

VÁNDORKELENGYE MOZGALOM. Miskolcra jelentik: A Tiszáninneni Református Egyházkerület nőszövetsége nagyszabású vándorkelengye mozgalmat kezdett. A lelkes nők gyűjtést indítottak, melynek eredményeként ezer csemémnek biztosítanak kelengyét.

Szent László nyomda rt.

Szilágyi Dezső-u. 5.
 Mindenféle nyomtatványokat izlésesen készít.

Az alakot kihangsúlyozó testhez simuló ruhák, szabályos vonalakat adó, formákat javító és klíngizító fűzőt követelnek. Elegáns vonalú, művészi szabású fűzőket készít főleg jó anyagból

Kovács Sándorné

specialista, Szent Gellért-u. 10. sz.
Repülő hídán át.

KÖNYVISMERTETÉS

AZ ÉLET egyik legmélyebb problémájával foglalkozik Loomis könyve: *Nők az orvosnál, ford. Kilenyi Mária, Magyar kiadás.* A hivatásának magaslatán álló orvos számol be élettapasztalatairól, aki több mint orvos, mert mint az orvosi etika tisztja egyénisége, bizalmas segítőtárs a nőnek élte nagy eseményénél és nagy szeretettel, megértéssel segíti át a nőt az édesanyaság szentélyének a küszöbén. Leírta eseteiből a gyermekszert és áldozatkésztség sugárzik szavaiból. Ha itt-ott a szigorú morál-bíró talán megdöbbentene is egy-egy szót, a könyv levegőjében terjengő igaz emberi megértés ezt elmosza. Azonban csak olyanoknak való olvasmány, akiket az élet érett megértése vezet és tisztá gyermekszertet.

A NACIONALISTA VALLÁSRÓL írt rendkívül érdekes és értékes tanulmányt az *Uj Élet* márciusi számában Vargha László S. J. Sinkó Ferenc: *Jóbarátunk: Szent Margit, avagy mit tesz a kispolgár a szentekkel?* Saád Béla: *Miért nem érzik a tömegek magukénak a társadalombiztosítást?* Bellér Béla: *Igy veszett el Horvátország! András Károly: Kismagyarság és európeerség helyett, Polony Béla: A magyar orvos beszél a prostitúcióról, Pénez Balduin O. S. B.: A katolikus nevelés belülről, név és Káza Béla: A mi kis városunk című cikkeit közli a magas színvonalú folyóirat. — Az új cseh irodalomról, lesz-e háborús regény, az *Uj Élet* könyvei, Különvélemény — rovatok egészítik ki a bő tartalmat. — Az *Uj Élet* előfizetési ára: évi 18 pengő. Műtatvány-számot díjlanul küld a kiadóhivatal: Budapest, II., Csalogány-u. 34.—a. Telefon: 355—769.*

A Baross Szövetség hírei

A Baross Szövetség elnöksége a B. N. T. vezetőségének megbízásából kérelemmel fordul mindazon egyesületekhez és személyekhez, akik zászlószeget kaptak, sziveskedjenek 8 napon belül a zászlószeget felküldeni a szövetség irodájába (Rákóczi-út 12. III. em. 18.), hogy ünnepélyes keretek között a zászlórudba, rendeltetési helyére kerüljön, melynek időpontját a sajtóban közölni fogjuk.

Elnökség.

A Baross Szövetség ruházati ipari szakosztálya f. hó 14-én, kedden délután 6 órai kezdettel fontos szakmai ügyekben szakosztályi ülést tart, ezután kérjük csak a férfi és uriszabókat, konfekciósokat és piaci szabókat, hogy pontosan megjelenjen sziveskedjenek.

Kovács Antal, sz. o. elnök

Kávéházakban és vendéglőkben kérjük a „MAGYAR LAPOK”-at.

Megvalósul a kereskedelmi és iparkamarák autonómiája

Csak április végére nevezik ki a kereskedelmi és iparkamarák tagjait

Zsindely Ferenc kereskedelemügyi miniszter a múlt év végén tartott beszédében bejelentette, hogy a kereskedelmi és iparkamarák szervezési autonómiájukat hozzászólás végett az a rendelet-tervezet is, mely kinevezési alapon kívánja helyreállítani a kereskedelmi és iparkamarák önkormányzatát. A tervezet elgondolása szerint az iparügyi és kereskedelemügyi miniszterium az érdekképviselet jelölése alapján mindegyik kamarába 45 kereskedőt és 45 iparost nevez ki, akik megválasztják a tisztikart. A kamarai tagoknak az eddigi véleményezőbizottsági tagokkal szemben nemcsak véleményezői, hanem határozathozatali jogokat is biztosít az autonómia helyreállítása. Akkor elterjedt hírek szerint a kamarai tagok kinevezése sem halasztódik sokáig. Illetékes helyen nyert értesülésünk szerint az autonómia helyreállítása azért szenved késedelmet,

mert a keresztyén kereskedő, és iparostársadalom egyik szervezetében, a Baross Szövetségben bizonyos személyi ellentétek merültek fel, amelyek — mint ismeretes — többek között Hovszky János országos elnök lemondásához vezettek. — Kétségtelen, hogy a miniszteriumok elé terjesztendő ajánlásokban, amelyek alapján majd a kinevezések megtörténnek, szava lesz a Baross Szövetség kijelölésének is, természetesen azonban, hogy amíg a szövetség belső egyensúlya nincs helyreállítva, az ilyen felelősségteljes és a gazdasági élet egész területére kiható munkát nem lehet elvégezni.

Kamarai körökből nyert értesülésünk szerint a Baross Szövetség vezetőségi ügyének rendezése rövidesen várható és amint ez megtörténik, nincs akadály a kijelöléseknek és a kamarai tagok kinevezésének, amire előrelátásban hűsvét után kerül sor.

Kaszap István és egy nagyváradi úrcileány

Már hónapokkal ezelőtt történt, de azóta egyre szélesebb körben terjednek az eset híreinek hullámai. S ma már hívő lelkek és profán értelmek itt is ott is meggyőződéssel vallják, hogy csodát tett Kaszap István.

A kolozsvári egyetem vegyész hallgatója a kedves, nagyváradi úrcileány, akinek hitéből ez a meggyőződés fakad. Szerencsétlenség történt vele. A fakultás laboratóriumában kénsavas klórt hevített s felrobbant a kémcső a kezében. Arcába csapódott a forró vegyület és súlyos égési sebeket okozott a szemén. Azonnal gondos orvosi kezelés alá vették, de a professzorok semmi reményt sem fűztek a szép fiatal leány szemének megmentéséhez. Az egyik szemnek áldozatul kell esnie, állapították meg, hogy megmaradjon a másik.

A kisleány azonban nem engedte meg a sebészeti beavatkozást.

— *Én hiszem, hogy meggyógyulok* — mondotta.

A nagyváradi Orsolya zárdában érettségizett két évvel ezelőtt s onnan hozta hitét magával. Mindig nagy tisztelője volt Kaszap Istvánnak, akinek életével, lelki nagyságával hitünkre ismertette meg. Még mielőtt elhagyta volna a szülei házat, hogy Kolozsváron folytassa tanulmányait, hosszas levelezések árán hozzájutott egy Kaszap ereklyéhez, egy kis ruhadarabhoz a szentéletű fiatal papnevendő hagyatékából. Ezt imakönyvében őrizte s magával vitte Kolozsvárra is. Már akkor így vigasztalta aggodó szüleit.

— *Velem lesz mindig ez az ereklye, ne féljenek édesapámék, Kaszap István minden bajtól megóv engem.*

S amikor a szerencsétlenség megtörtént, alig helyezték el az orvosok a kötést égő, feldagadt szemén, beperzselte arcán, arra kérte kórházi ágya köré gyűlt kolléganőit, hozzák el a leányotthonból az imakönyvét.

— *Benne van Kaszap István ereklyéje. Ha velem lesz hiszem, hogy nem vesztem el a szemem világát.*

Társnői teljesítették kérését. S már aznap este, mikor süngönnyel értesített édesanyja az első vonattal Kolozsvárra érkezett s kétségbeesve om-

lott le ágya mellé, kezében szorongatta az imakönyvet Kaszap István ereklyéjével.

— *Ne tessék sírni. Biztosan tudom, hogy a kis Kaszap István meggyógyít engem.*

A professzorok, akik mint a tudomány áldozatát fokozott igyekezettel kezelték a beteget, mégis kétkedve csóválták a fejüket. Száz közül egy esetben is alig mutatkozott még javulás ilyen súlyos körülmények között. De ugyanakkor csodálták a fiatal leány rendületlen hitét s az egyik orvos meg is mondta az édesanyának:

— *Sokat ér ez a hit. Néha még többet ér, mint az orvosi beavatkozás.*

Anyja és leánya éjjel, nappal buzgón imádkoztak a gyógyulásért és harmadnapra, ahogy a professzorok kifejezték, „dolgozni” kezdett a szem. még néhány nap s már kijelenthetette a főorvos:

— *A kisleány szeme meg van mentve. Most már bizonyos a teljes felépülés. Még csak nem is fog látszani arcán a szerencsétlenség nyoma.*

S ugy is történt. A lábadozás heiteit Nagyváradon töltötte a kisleány s aztán teljesen gyógyultan tért vissza Kolozsvárra. Az orvosok ma is trefálóznak vele:

— *No, maga jól bekapaszkodott a mennybéli hatalmasságokba.*

Ő azonban komoly meggyőződéssel, finoman megtalálja a módját, hogy az orvosi tudomány iránti kellő tisztelőkifejezése mellett a professzorokkal szemben is egyedül Kaszap Istvánnak tulajdonítsa szemévilágának megmentését. Megfogadta, hogy a nagy vakációban elzarándokol a székesfehérvári sírhoz s fennen hirdeti, hogy igenis Kaszap István tett csodát vele.

(j. b.)

Titokzatos találkozás

Igaz történet.

Vasárnap történt a színház előtt. Hullt a márciusi hó. Hölgyek, férfiak sűrűgtek a bejárat körül. A pénztártól lehagolt emberek jöttek vissza, mert már „minden jegy elkel” a délutáni előadásra. Ma mindenki pórul jár, ha az előadás előtt a helyszínen akar jegyet vásárolni. Színház, mozi zsúfolt jegyet három nappal előbb kell vásárolni.

A színház előtt ezen a vasárnap délutánon egy jól öltözött, harminc év körüli férfi sétált.

De ott sétált nyugtalanul egy bundás hölgy is.

Le-föl jártak, meg-megnézték egymást és mindegyiknek az juthatott az eszébe, hogy az a bizonyos valaki jól megvárakoztatja őket.

A tömeg lassan fogyni kezdett. Percek voltak még csak hátra ahhoz, hogy a színházban megkezdjék az előadást.

A nyugtalanul sétáló hölgy egyszerre csak megállt a férfi előtt.

És megszólalt:

— *Őn ugyebár egy egyedülálló hölgyre vár itt? Találkozni szeretne velem, ugy-e?*

A férfi szólni sem tudott. Csak nézett. Csodálkozott.

A hölgy azonban nem tárgyalt. A férfi szemébe nézett és komolyan még annyit mondott:

— *Én vagyok a 27-es!*

A férfi előtt most már egy igazalmas kémilm jelenete suhant el. Döbbenet nézett és...

De nem volt ideje szólni.

Egy férfi eltolta a hölgy elől. Eddig ott állt mögöttük, de figyelte rajuk és hallotta a beszélgetést.

Az idegen férfi megszólalt.

— *A 27-es jelentkezik.*

A hölgy és a férfi mosolyogva egymásba karolt, siettek be a színházba és láthatóan nagyon örültek egymásnak.

A másik férfi még ott állt. Gondolkodott. Mi ez? Gyanus dolog. Már éppen indult, hogy szól a rendőrnek, amikor eszébe jutott: ugyan, apróhirdetés!

Felhívás a „Dobó Katica” polgári leányiskola tulkora magántanulóikhoz

A nagyváradi magyar kir. állami „Dobó Katica” polgári leányiskola igazgatója felhívja műpályaon túlkoros magántanulókat, akik a vezetés alatt álló intézetben f. . junius havában magánvizsgálatot óhajtanak tenni, hogy a kérések beadása és a díjak befizetése céljából f. hó 20-án, reggel 8 órakor személyesen jelentkezzenek okmányaikkal és a szükséges összeggel, mert a később jelentkezők kérését júniusra figyelembe nem veheti. Ugyanakkor megfelelően igazolni kell tudni, hogy a kért osztály anyagát legalább is az ismétlésig elvégezték.

Blóz Zoltán ékszerész, órák

Szent János utca 3. szám

beváltja, készíti,
újcsereji, Ékszerét javítja

Márkás svájci órák

Óratok virágbrass karkötő izlése s előállítása műhelyemben

A Tiltott Birodalom Első Lordja:

Perry kapitány

Amerika és Japán érintkezésének fölvetése Perry, amerikai tengerésztiszt nevéhez fűződik, aki Amerika keleti expedícióit vezette, mintegy százévtel ezelőtt. Perry ismerte fel először, hogy az Egyesült Államok tengeri hadereje az amerikai gazdasági élet lényeges tényezője lehet. Emlékiratot terjesztett kormányára, s azt fejtette, hogy távolkeleten jelentős piacot találhat az Egyesült Államok ipara és kereskedelme számára. Ebben az emlékiratban jelezte azt az észrevételét is, hogy mindenütt szívesen fogadják hajóit egy ország kivételével, amely országról sok titokzatos dolgot mesélnek matrózai. Ez az ország Japán.

A szigetország tartózkodott az idegenektől. Akik a vihar elől menekültek a japánok oltalma alá, még azoknak is rövidesen el kellett hagyniuk Japán partjait. A Japánba került hajótörtek a fehérek iránti gyűlölet és kegyetlenség hírért vitték hazájukba. Különösen sokat beszéltek arról, hogy a felkelő nap fiai mennyire üldözik a keresztényeket. Ezek közül a hamis híresztelések közül jegyezte föl a történelm Lado-ga hálna-halászhajó hat matrózának az esetét, akik a vihar elől Japán parton szálltak ki. Mind a hatukat elfogták, egy nagy fesztélyhez vezették és azt kívánták tőlük, hogy szűzzék össze a keresztet. A matrózok megtagadták ezt a kegyetlen kérést, mire a japánok a keresztre kötötték őket, ahol függve maradtak egy egész napig.

Perry emlékiratát szívesen fogadta az Egyesült Államok kormánya, amely már előzőleg is megkísérelte a Japánnal való kapcsolatok kiépítését, de eredménytelenül. Az 1845. évi washingtoni kongresszus főtárgya is a Japánnal való érintkezés volt, de eredményre az sem vezetett.

Perry 1852 november 24-én indult el Norfolkból a „Missisipi” nevű hajójával három más hajó kíséretében. 1853 július 8-án érkezett Jeddó-ba. (Ez volt Tokió neve 1868-ig, jelentése: Kelet fővárosa.) A partragyűlt nagyszámú kíváncsi tömeg nem nagy lelkesedéssel fogadta az idegen hajókat. Japán parti tüzéség is felkészült az esetleges meglepetések elhárítására és katonákkal megrakott csónakok közeledtek Perry hajójához. A hajók legénysége dorongokkal a vizbe lökte a japán katonákat, míg valamelyik csónakból fölkiáltott valaki Perry felé, hogy ért hollandul... Magukhoz engedték a felkinálkozó tolmácsot, aki a hajó kapitányát kereste. Perry elhatározta, hogy megjárta kiegészítő kiegészítést ezért ő, mint a Tiltott Birodalom Első Lordja nem áll szóba holmi alsóbbrendű földi halandóval. Így Japán helyettes kormányzója volt kénytelen a hajóra jönni, de ő is csak Perry alárendeltheb tisztjeitől értesülhetett arról, hogy a „Tiltott Birodalom Első Lordja” az Egyesült Államok elnökétől levelet hozott a Mikádónak. A japáni kormányzóhelyettes erre kijelentette, hogy kormánya csak Nagasakiban hajlandó fogadni követséget, de Perry, hogy megőrizze tekintélyét, tiltakozott e javaslat ellen. Másnap Josaimen, Uruga kormányzója látogatott Perry hajójára, akit magasabb tisztségűre való tekintettel két kapitány fogadott. Ezek közül a kormányzóval, hogy a Tiltott Birodalom első Lordja csakis Jeddóban és csakis a Mikádó közvetlen követének hajlandó átadni az Egyesült Államok fontos levelét. Josaimen kérdésre, hogy hol van a levél, a hajóztisztek egy szívesenvaló díszített

rózsafaladát mutattak neki.

Ennek a diplomáciai fogásnak meg is volt a jó hatása. A japánok meggyőződhetek arról, hogy vendégeik nem barbárok és felajánlották szolgálataikat Perry hajójának, ha után szükségét szenvedné valamilyen.

Másnap Josaimen kormányzó selyemmel bélelt ébenfadozobban adta át a császári követ megbízólevelét. A császár követének, Todaitu hercegnek, a korona első tanácsosának érkezését a következő napon várták.

Nagyméretű előkészület folyt egész éjjel. Állandó kalapácsolást hallottak és egy súlyosan megrakott bárkát figyeltek meg azon az éjjelen az amerikaiak. Másnap rendkívüli látványban volt részük Perryéknek. Zászlódszben volt az egész part és mindenfelé császári címer és 5000 japán katonai sorakozott fel a part mentén. A parti vizen több, mint 100 csónak úszott, a háttér dombjait pedig ellepte a kíváncsi tömeg.

Perry is kitett magáért. Kétszáz hatalmas termetű, válogatott tengerésszel lépett partra. Ünnepléses keretek között adta át a császári követnek a Mikádóhoz intézett levelét miközben meg-

jegyezte, hogy tavaszal még több hajóval fog visszatérni.

Ebben a felmelegedett légkörben meggyorsult a nehezen induló tárgyalások menete. Megállapodtak, hogy a hajótörtek védelmére Simoda és Hakodate kikötőkben amerikai konzulátumokat állítanak fel. Körülhatárolták a japán-amerikai kereskedelem lehetőségeit is. A tárgyalások folyamán csodálkozva látták az amerikaiak, hogy a japánok mennyire fogékonyak és tájékozottak minden kérdésben. Csak később tudták meg ennek a tájékozottságnak az okát. Ezzel kapcsolatban egy Nakahama Manjuró nevű fiatal japán hajós kalandját mondjuk el, aki 1838-ban hajótörést szenvedett. Amerikai bálnavadászok mentették meg. San Franciscóba került. Évek mulva honvágya visszavitte Japánba. Otthon azzal fogadják, hogy életfogytiglani börtönre ítélték. Három év múlva újabb meglepetés érte: kihozták a börtönből és Jeddóba vitték. Ugyanis akkor érkezett Japánba Perry. Az angolul tudó Japán foglyot az amerikaiak tanácskozó ezobájával szomszédos helyiségben helyezték el, ahol Perryék minden beszélgetését kihallgatta. Így lehetővé vált, hogy Perryvel folytatott tanácskozások alatt az amerikai érdekeket, kívánságokat mind előre tudták a japánok.

A szerződés megtörtént. Már meg is szegték. Vajjon ki fog lakolni érte?

Március 14-én pótolhatják a 18-60 évesek az elmulasztott jelentkezési kötelezettséget

Értesítem a Nagyváradon lakó mindazokat az összehírára kötelezett 1894—1926. évi születésű hadköteleceket, akik a kiadott hirdelményben megjelölt időben és helyen bármilyen oknál fogva nem jelentkeztek, de távolmaradásukat igazolni tudják, hogy a hirdelményben megjelölt helyeken 1944. március hó 14-én, kedden reggel 8 órától délután 3 óráig összehírára utólagosan jelentkezhetnek.

Nagyvárad, 1944. március 11.

Polgármester megbízásából:
KOLONTARY JANOS s. k.,
1b. tanácsnok.
katonai ügyosztály vezetője

Kossuth-ünnepséget rendez a Magyar Országos Közgazdasági Testület

A MTI jelenti: Az országos Kossuth-ünnepségek keretében a Magyar Országos Közgazdasági Testület április 2-án, virágvasárnapján délelőtt Rónay András egyetemi tanár elnöklésével a Tudományos Akadémia nagytermében ünnepi ülésre ül össze, amelyen Kossuth Lajost, mint gazdasági politikust, a magyar iparfejlesztés egyik legnagyobb

harcosát, lángeszű pénzügyminisztert mutatják be. Bornemisza Géza iparügyi miniszter, Kállay Tibor volt pénzügyminiszter, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület elnöke, Balla Antal szakíró, történész tartanak előadást. Az előadások Kossuth alakjának kevésbé ismert oldalát mutatják be.

Igazságot szolgáltatnak a meghurcolt váradalipári előjáróknak

Nagyvárad, márc. 11. Három évvel ezelőtt egy Negrucz Tivadar nevű gazda följelentést tett Váradalipár község előjárósági tagjai ellen, azzal vádolva meg Antal János községi bírót, Körösi Tivadar, Malán József, Bele Tivadar és Bele Karácsony előjárósági tagokat, hogy a hatósági listák osztatánál maguknak jogtalan hasznot szereznek oly módon, hogy kevesebb listát mérnek ki az igényjogosultaknak, mint az előír-

dult eljárás az előjárók ellen, míg a feljelntő időközben Romániába szökött. Többszöri elnapolás után az ügyben tegnapi tartott érdemben főtárgyalást a nagyváradi törvényszék. A vádlottak tagadták bűnöségüket és azzal védekeztek, hogy a fuvarköltséget hozzászámították a listát árúhoz és a rendelkezésre álló mennyiséget igyekeztek arányosan elosztani a lakosság között. A kihallgatott tanúk különbözőan Hommel Ödön bírójegyző igazolták, hogy a vádlottak

Nagy könyvsiker! **Megjelent Halász Antal** nagy érdeklődéssel várt regénye **IDŐK VIHARÁBAN** a ma izgalmas életének hő tükre **Megrendelhető a Grafikában** **Ont is érdekli**

semmiféle jogtalan vagyoni hasznot nem szereztek az elosztásnál és teljesen önzetlenül jártak el. Ezek alapján a kir. ügyész a vádat eljettette, a bíróság pedig az eljárást valamennyi vádlottal szemben megszüntette.

SZINHÁZ

Színházi iroda közleményei

Harmincadszor kerül színre az idényben szombaton este fél 7-kor a *Fekete Péter* című operett-újdonosság. *Olcso helyárah.*

Érik a buzakalász nagysikerű, vídám, magyar levegőjű operett vasárnap délután rendez helyárahakkal ismét műsoron van, a bemutató előadás elsőrendű szereposztásában.

Vasárnap este 6 órakor az idény legnagyobb operett-előadása, az *Egy boldog pesti nyár* kerül színre.

Népművelési előadás keretében hétfőn este *filléres helyárahakkal* Zilahy Lajos: *Hazajáró lélek* c. színjátéka kerül színre. Jegyek a színházi pénztárnál válthatók.

Szerdán délután 3 órakor az *Egy boldog pesti nyár*, *Olcso helyárahakkal*.

Március idusát szerda, március 15) *diszleőadás* keretében ünnepli meg a Szilgigeti Színház szerdán este. Ünnepi műsor: 1. Himnusz. 2. Talpra magyar. Szavalyja: Horváth Jenő. 3. Gül baba. Martos — *Huszka* daltjátéka 3 felvonásban. Rendező: Szabó Ernő. Főszereplők: Lányi Emmi, Gulácsy Albert, Szabó Ernő, Antal Erzsé, Tanai K. Emil, Ross József és Barsy Béla. A diszleketet Kovall István festette. A *Gül baba* szerdán este bemutató bérletben, pénteken este A-bérletben, a többi napokon bérletszűnethen kerül színre.

MŰSOR:

Szombaton délután egyegyed 4 órakor: *Badacsonyi kéknyleli*. Szombaton este fél 7 órakor: *Fekete Péter*. Vasárnap délután 3 órakor: *Érik a buzakalász*. Vasárnap este 6 órakor: *Egy boldog pesti nyár*. Hétfőn este fél 7 órakor: *Hazajáró lélek*.

szolgálatos gyógyszerárak:

I. Csoport:

- ARANYKERESZT gyógyszerár, Gróf Teleki Pál-u. 2. (Zsigmondovits és Martonovich) 16-32.
- KORONA gyógyszerár, Hitler Adolf-utca 1. (Dr Rácz Rezső) 13-76.
- DIANA gyógyszerár, Ghillányi-u. 10. (Sebestyén A.) 32-58.
- SZENT ISVÁN gyógyszerár, Mikó Kálmán-utca 52. (Dr Raaber A.) 13-14.

SPORT

Ezer szurkoló kíséri a NAC-ot Debrecenbe

(Nagyvárad.) Amilyen kilátástalanul indult a NAC-szurkolók debreceni kirándulásának megszervezése olyan sikerrel végződött. Sikerült vasuti kocsikat biztosítani részükre és ügyesen megoldódott a belépőjegy hiány is. A DVSC vezetősége talán abból a szempontból, hogy túlsok zöld-fehér rajongó ne biztassa az ellenfelet, csak 500 jegyet biztosított a vendégeknek. A váradi futballrajongók azonban már régi rókák, és olyképpen fogtak ki az elővigyázatos debrecenieknek, hogy fáradtságot nem sajnálva, átutaztak a civis városba és 10-20, sőt 50-es számban vásároltak össze egy csomó

drukkerhadnak. — Lapunk szerkesztősége is átéri a debreceni mérkőzés jelentőségét, kiküldi munkatársát a nagy sporteseményre.

Egy kis kényelmellenség nem számít a vérbeli szurkolónak

Krüger Károly sportigazgató már túl van a szervezés nehézségein és boldogan ujságolja:

— Szombat délelőttre már csak néhány vonathely-jegy maradt előjegyzésre a 600 ülőhelyből. Természetesen ezt is szétkapkodják délig s bizony, akik nem jelentkeztek idejé-

Varrógép-kerékpár- motor- zippzar- javítás
JAKAB műszerész. Kossuth-u 5. Telefon: 23-30.

jegyet úgy, hogy akiknek a hivatalosan küldött jegyeiből nem jutott, azok is nagyrészen ki lettek elégtve. Így aztán legalább ezer főnyi szurkoló járja a győzelemre Bodoláckat. Ez már olyan tekintélyes szám, hogyha egy kicsit meg a csapatnak, lelkesítésben könnyen felébe kerekedhetik a debreceni

ben, azok állva bumlizzák végig az utat Debrecenig és vissza. Igaz, hogy mit számít ez a kis fáradtság egy vérbeli szurkolónak. Fő, hogy győzzön a csapat, mert bizony vereség esetén már nehezebb elviselni még az apróbb kényelmetlenségeket is. Remélem azonban, hogy nem lesz semmi ok visszafelé sem a busuláera.

RÁDIÓ

VASARNAP, MARCHIUS 12. Budapest I.

- 7.30 Szózat, Reggeli zene.
- 8.15 Hírek.
- 8.30 Összint beszéd.
- 9.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Flóriánról elnevezett budai görög katolikus magyar plébánia-templomból. A szentbeszédet Dudás Miklós hajdudorogi püspök mondja.
- 10.00 Református istentisztelet a Kálvin téri templomból. Igét hirdet Ravasz László dr. püspök.
- 11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. A szentbeszédet P. Nagy Tóbiás S. J. mondja.
- 12.30 Levente-műsor.
- 13.00 XII. Pius pápa megkoronázásának ötödik évfordulóján.
- 13.30 A rádiózenekar műsorából.
- 13.45 Időjelzés, hírek, vízállásjelentés.
- 14.00 Művészlemez.
- 15.00 A földművelésügyi miniszterium rádióelőadás-sorozata.
- 15.30 Cselényi József 25 éves színészi jubileuma.
- 16.45 Szilvássy Margit csevegése.
- 16.55 Hírek.
- 19.00 Falun. Vigjáték egy felvonásban.
- 19.30 Közvetítés az Operaházból.
- 20.35 Hangképek az Újpest-Salgótarján bajnoki labdarugómérkőzéséről.
- 22.40 Szórakoztató muzsika.

HETFO, MARCHIUS 13. Budapest I.

- 8.35 Hangszemek.
- 10.15 A Mária Terézia 1. honvédegyezred zenekara.
- 11.15 Sovinszky László szalonzenekara.
- 11.40 P. Horváth Anzelm előadása.
- 12.05 A Rádiózenekar műsorából.
- 13.30 Honvédeink üzennek.
- 14.00 A Légierők zenekara.
- 15.00 Operatársulatok.
- 15.40 Nagy kortársaink.
- 16.00 Bocskai Imre „Uj magyar zongoramuzsikát” játéka gyermekeknek.
- 16.25 Berliini Állami Opera zenekara.
- 17.00 Domokos József előadása.
- 17.15 „Hej mikor a csárdást járja”

- 18.10 Csanak Béla szerzeményeiből játszik a rádiózenekar.
- 19.00 A Bécsi Filharmonikusok hangversenyének közvetítése.
- 19.50 Kocsis László előadása.
- 21.10 Magyar zeneszerzők felőraja.
- 22.40 Művészlemez.
- 23.20 Valakinek muzsikálnak.

KEDD, MARCHIUS 14. Budapest I.

- 8.35 Délelőtti muzsika.
- 10.15 Szórakoztató zene.
- 11.15 Hangszerekzók.
- 11.40 Divattudósítás.
- 12.05 Rendőrzene.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Fertis Jenő cigányzenekara.
- 15.00 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 15.30 Ifjúsági rádió.
- 16.00 Művészlemez.
- 16.25 Emlékezés Bem Józsefre.
- 17.30 Kovács Károly csevegése.
- 17.40 Magyar zeneszerzők felőraja.
- 17.40 Illyés Gyula beszél Beranger-ről.
- 18.00 Közvetítés a Középponti Katolikus Kör teherterméből: — Beszédet mond Mihailovics Zsigmond pápai prelátus.
- 18.35 A Honvédelmi Miniszterium Légiontalmi Csoporthónokosságának közleménye.
- 19.30 Nótáink virágai.
- 19.50 Vándorló témák.
- 22.40 Feti muzsika.

Budapest II.

- 10.00 A német birodalmi rádió műsorából.
- 19.35 Mezőgazdasági felőra.
- 20.05 Fuzsia Sándor dr. előadása.
- 20.33 Mindenképp egy keveset.
- 21.40 Tanczene.

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-nyomda R. T.

A szerkesztésért felelős: **Dr. Paál Árpád** főszerkesztő
A kiadásért felelős: **Dr. Virág Jeromos** igazgató

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgóképen Nagyvárad, Szilágyi Dezső utca 5. sz.án

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

IRÓGÉP „Mercedes” Superba-gyártmány, alig hét hónapig használt, eladó. Cim a kiadóban. 689

Simonffy Tamás nyug. MÁV felügyelő engedélyezett
Ingatlanforgalmi irodája
Irinyi József-u. 28. Hitler-u. sarok
Telefonszám: 34-41. Eladó és vevőszándékokat telefonon szóban vagy írásban sziveskedjenek előjegyeztetni.

Tizenöt ezer pengőért eladó szoba, konyhás magánház, Mester-utcán — Nagy Lajos király-utcában. — **Huszonöt ezer** pengőért. — Dobó István, Sipos Orbán utcákban. — **Összkomfortos** ötmagánház eladó. — **Öröklakások** eladók Szacsavay- és Torna utcai bérházakból. — **Jelinek** ingatlaniroda. Telegki-u. 2. 713

Eladó 150 hl. faj bor 1942-43. évjáratu, kisebb tételekben is. Cim: Globus hirdapiroda, Zilah. 708

Eladó Mezőpeterden egy 500 négyzetméteren fekvő urilak, a hozzátartozó mintegy 1200 öles udvarral és 1200 öles gyümölcsös kanyhakerttel együtt. — Cim a kiadóban. 712

Eladó 3 szobás, fürdőszobás magánház 60.000 P. — Püspöki-ut. mellett szép telek 12x25 6000 P. — Prager, Telegki-utca 38. 711

Női kerékpárt megvételre keresek. — Cimet a kiadoba kérek. 700

A Magyar Nemzet Története 10 díszkötetes könyv eladó. Rulikovszky-út 12-a. I-4. ajtó. 706

Keveset használt sülyeszethető Singer varrógép eladó. Cim a kiadóban. 703

Alma kórházak, cukraszok részére olcsón beszerzhető. Szacsavay-utca 17. pincében. 620

Kombinált és hálósobák, konyhák, rekamierek. Verő asztalosnál Kapucinus-u. 11. 719

Varrógépet bármilyen állapotban, magas arban veszek Kiss Béláné, Kossuth-utca 3. Telefon 27-88. 131

Teljesen jókarban levő babakelengyét megvételre keresek. Cim a kiadóban. 718

Eladó „Stingli” pianino. Kaszárnya-u. 6. hátsó-udvar. megtekinthető délután 3-tól. 717

Most adja el használt ruháit és holmijait, mert magas arat kap érte a Rekordban. — Ugyanott jót és olcsón vásárolhat. Hlatky-u. 14. 699

Különléle

Fertőtlenítést, poloska, molc és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlatjal vállalja. Varga. Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja. Csutorás. Sziliget-ut. 7. Telefon 14-21. 664

Elcsoráném 2 telkes házamat egy kisebb ezőlóvel. Erdeklődni: Központi szálló bérőjénél, Szacsavay-u. 28. 710

Modern házak építését
saiát anyagommal vállalom
Zagyva András
Matvás király-ut 101. szám.

Varrógépjavítás egy évi felelősséggel Jakab műszerésznel, Kossuth-u. 5. Telefon 23-30.

Kötők szwettert, gyermekruhát, macskot, Bentott szwettert átkötők, gyönyörűen átszabok gyermekruhának is. Harienyatalpalás, bentott szárból. — Bodáne kézimunkauzlete, Kossuth-utca 18. 687

Zongorát, vagy pianinót berbe veszek Cim a kiadóban. 715

Könyvelést, üzleti könyvelnek felkérésre, vezetéset, ügyviteli szervezőet és felülvizsgálatot szakszerűen és lelkiismeretesen intézi, adóügyekben felvilágosítást, segítséget nyújt. Tóth Gizella könyvelési irodája, Csengeri-utca 8. Telefon hívószám 29-26. 528

Zongorát vagy pianinót bérálnék, — megkereséset, repülőter vezetőjéhez. Telefon 22-99. 716

Háztulajdonosok tanácsadója. Irta: dr. Váradi Odón. Megvehető **Jelinek** ingatlanirodában: Telegki-u. 2. 714

Feles fölbérlét. Gyári tartalékok, dűnkéből 1944-re feles hasznabérbe adunk 9-10 hold szántót és rétet. Feltételek megtudhatók „STAR” téglagyár központi irodájában, Sas-palota I. em. délelőtt 11-1 közt. 709

Allást nyer

3-4 polgári iskolát végzett fiu tanulóknak fizetéssel felvétetik a **Szent László-nyomdába, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.** Ugyanott egy **15-16 éves leány tanulóknak** felvétetik.

Munkásokat és munkásnőket 16 évnél idősebbeket felvesz Dreher-Hagenmacher Sörgyár. Jelentkezés a vadradszöllősi telepen 10-12 óra között. 693

KIFUTÓFIUT vagy **LEANYT** felvesz a **Szent László-nyomda R. T., Szilágyi Dezső-utca 5.**

Házvezetőnőt keresek plébániára. — Cim a kiadóban. 725

Női konfekció munkában gyakorlott varrolányokat felvesz Szegedi nőiszabó, Szent János-u. 88. 724

Mindenes főzőnőt, éves bizonyítvánnyal 15-re vagy április 1-re keresek. Reichard, Tisza Kálmán-tér 13. 723

Ónálló angol és francia varrolányt azonnalra felveszek. Füstös Rozsa, Nagy Sándor-utca 6. 722

Nagyipari vállalat keres gyakorlott anyagraktárkezelőt vasipari szakmából, német nyelvtudással, továbbá bér-elzámolásra, OM ügyekre tisztviselőnőt és munkásellátás intézésében jártas energikus tisztviselőt. „Csak ökeresztény” jellegre kiadoba. 721

Tanuló leányok, növendékek és festőművészek fizetéssel, kézimunka festészetben felvétetnek. Gyors kiképzés! Peterdi, Szabadság-utca 10. 720

Bankgyakorlattal rendelkező, kereskedelmi érettségizett keresztény tisztviselőt (tisztviselőnőt), valamint perfect gyors és gépirónót keresünk. Erdélyi Leszámitoló Pénzváltó Bank Rt. fiókja. 697

Intelligens középkorú nőt keresek vidéki kis háztartásom ónálló vezetőjére. Cim a kiadóban. 705

Kertész, mosónő, takarítónő, kórházi szolga — jelentkezés Irgalmasrend kórháza (Rákóczi-út 33.) gondnoki hivatal. 701

Könyvelésben jártas keresztény gép- és gyorsírónót, továbbá vidéki iparvállalathoz irodai teendőkhöz jártas keresztény tisztviselőt felvesszünk. Jelentkezés 5-6 óra között. Rimánóczy-u. 3. Komjáthy iroda. 700

Oktatás

Olasz, latin nyelv tanítását vállalom. Kezdeleg kezdőknek angol, német nyelvet is adok. Cim a kiadóban. 707

Elveszett

Elveszett arany nyaklánc a Szilágyi Dezső-utcai az allomásig. Becsületes megtaláló a nyaklánc árát megkapja. Cim a kiadóban. 701

Elveszett pénztárca Balajti Sándor névre szóló fontos katonai iratokkal. — Becsületes megtalálót kérem San-Remó vágygáztaiba leadni. 709